

JÓESTÉT!

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Calea Regele
Ferdinand 64-66. Automata-telefon: 20-61.
Törvényszéki lajstromozási szám: 44.
Dos. No. 890-1938. Trib. Cluj, Secția III.

Kiadótulajdonos:
„JÓESTÉT!” Ujságkiadóvállalat R.-T.
Felelős szerkesztő és igazgató:
MAYER ANTAL

CLUJ, 1939. Szeptember 23.
VIII. évfolyam, 251. szám.

Szombat

Orvul meggyilkolták Calinescu miniszterelnököt

A volt vasgárda négy tagja revolverlövésekkel megölte az ország miniszterelnökét és a kíséretében levő rendőrtisztet - A gyilkosság színhelyén a rögtönítélő bíróság kivégeztette a 9 gyilkost - Vasárnap temetik el Armand Calinescut

Meghalt egy férfi, — erősza-
kos halállal halt meg, — aki
építeni akart. És eddigi ered-
ményeit véve mértékül, tudott
is volna nemzete és hazája szá-
mára nagyot, maradandót alkot-
ni... Tegnap, a kora délutáni
órákban megdöbbentő hír szár-
nyalt végig az országban: orvul
meggyilkolták Armand Cali-
nescut, Románia miniszterel-
nökét. Minden embert, akiben
az alkotás, az építés és a jószán-
dék tisztelete él, szíve és lelke
gyökeréig megrázott ez a rém-
séges híradás. Mert Ar-
mand Calinescu miniszterel-
nökkel valóban az az ember
dől ki az élők sorából, aki mesz-

szírenéző szemmel figyelte a
történelmi idők kavargását és
céltudatos elhatározással igye-
kezett a zajló örvények köze-
pette helytállni mindazért, amit
magára vállalt. És sokat vállalt:
Végzetesen nehéz, zavaros idők
közepette állították őt a pa-
rancsnoki hidra. Égzengés mo-
rajlott, földrengést jeleztek a
szeizmográfok és az emberi
indulatok felkorbácsolódott ár-
jában egész ember kellett a kor
mánykerék mellé. Mint minden
igazi providenciális férfi: el-
szánt és keményakaratu volt.
Törékeny testében acélnál szívó-
sabb lélek élt. Erőskezü volt és

tudott lesújtani, amikor ettől a
sujtástól, szerinte az ország és
a nemzet magasabb érdekeinek
biztosítása függött. De egyetlen
tettével sem bizonyította azt,
hogy okatlanul, vagy céltalanul
alkalmazott volna bármilyen
irányban erősza-
kos, vagy kény-
szerszereket. Tudta jól, hogy
az igazi operatőrnek mélyen be-
le kell vágnia az eleven testbe,
ha a beteg szöveteit, amelyek
az egész szervezet romlását
okozhatnák, ki akarja metszeni.
Valószínűleg, mint a műtétet
végrehajtó orvos: ő is tudta,
hogy néha fájdalmat okoz, de
a fájdalom után feltétlenül a

gyógyulás zsongító érzése fog
bekövetkezni. Mindenek felett
szerette hazáját és nemzetét, de
legjobb tudása és belátása sze-
rint igazságos igyekezett lenni
az ország határai között élő más
nemzettörzsekkel szemben is.
Megtett minden tőle telhetőt,
hogy áthidalja a többségi- és
kisebbségi népek között a tör-
ténelmi idők okozta ellentéte-
ket. A román földön élő magyar
ság megrendült lélekkel érte-
sült gyászos haláláról és őszin-
te, mély tisztelettel hajtja
meg a részvét lobogóját az
erőskezü, de jószándéku Ar-
mand Calinescu koporsója
előtt...

Az első jelentés

A Rador távirati iroda csütörtö-
kön délután a következő hivatalos
jelentést adta ki:

„Armand Calinescu miniszterel-
nököt szeptember 21-én, csütörtö-
kön délután 2 órakor lakása kö-
zelében galád módon meggyilkol-
ták. A gyilkosokat, akik a volt
vasgárda tagjai, letartóztatták. Az
új miniszterelnök még a tegnap
délután letette az esküt, amely
után minisztertanácsot tartottak.
Az országban a legteljesebb rend
és nyugalom uralkodik.“

ARMAND CALINESCU
ÉLETRAJZA

Armand Calinescu miniszterelnök
1893. május 22-én született Pitesti-
ben, ahol középiskoláit is végezte,

majd a bukaresti egyetem jogi és
bölcseleti karán kettős doktorátust
szerzett. Később Párisba utazott,
ahol a jog- és államtudományok dok-
torává avatták. Kitűnő jogi felké-
szültsége, gyors előhaladást biztosí-
tott számára és már 1918-ban Pites-
tiben békebíró volt. Az 1919 évben
kapcsolódott be a politikai életbe.
Mint a volt nemzeti parasztpárt tag-
ja, értékes szervező munkát végzett
és az 1925. évben a párt argesi elnö-
kévé választották. Három évvel ké-
sőbb az 1928. évben Argesmegye
prefektusa lett, a következő évben
a mezőgazdasági minisztériumban
vezértitkár, majd az 1930. évben bel-
ügyi alminiszter.

Mint belügyi alminiszter tevékeny

ségével az államvezetésben kiváló
és hasznos munkát végzett. Az 1930.
évi december 28-án Duca kormá-
nyában, mint belügyminiszter tevé-
kenykedett és rendkívül fontos intéz-
kedéseket fogantatott. Miron Cris-
tea pátriárka kormányában az állam
új rendjének megszervezésében és
az új közszellem kialakulásában
oroszlánrésze volt. Az 1938. évi ju-
nius 22-től december 6-ig mint bel-
ügyminiszter tevékenykedett és
egyben helyettes miniszterelnök is
volt, később pedig a nemzetneve-
lésügyi és hadügyi tárca időközi
minisztere.

Miron Cristea pátriárka-minisz-
terelnök folyó évi március 7-én be-
következett halála után II. Károly

király Öfelsége a kormány vezetésé-
vel bizta meg Armand Calinescut,
aki erőlyes intézkedéseivel az új ál-
lamrend megszervezésében és kiala-
kulásában fel nem becsülhető mun-
kásságot fejtett ki. Páratlan szerve-
zőképessége, hihetetlen munkabírá-
sa, irányító szerepe a romániai ál-
lamvezetők és politikusok élvonalá-
ba emelik Armand Calinescut, aki
a nagyszabású ujtások egész soro-
zatát valósította meg, közigazgatási,
hadügyi, pénzügyi és nemzetneve-
lésügyi téren. Széles látókörével éj-
jelt és nappalt egybekapcsoló mun-
kásságával rendkívül nagy szerepet
játsszott az ország erőinek tömöríté-
sében és II. Károly király Öfelsége-
nek rendíthetetlen bizalmát élvezte.
Tragikus halálával Románia egyik
legértékesebb és legnagyobbképes-
ségű politikusának pályafutása ért
véget.

A MERÉNYLÖK VEZETŐJE

A hivatalos vizsgálat megállapítása szerint az orvgyilkosok vezetője egy Dumitrescu nevű ügyvéd volt, a vasgárda tagja, aki csak néhány nappal ezelőtt tért vissza az ukrainai területekről Romániába.

NINCS KÜLFÖLDI VONATKOZÁSA A MERÉNYLETNEK

(BUCURESTI.) (Rador.) A nyomozás megállapította azt is, hogy a merényletet a volt vasgárda utolsó maradványai követték el és annak semmiféle külföldi vonatkozása, vagy nemzetközi kapcsolata nincs. Az utolsó vasgárdista elemek terveinek végrehajtásáról van szó. Bosszúállásról az ellen az államvezető ellen, aki helyreállította az ország rendjét. Politikai körökben teljes mértékben kizártnak tartják, hogy a merényletnek állítólag nemzetközi értelmezése volna, annál is inkább, mert a miniszterelnök ösztönös és határozott becsületességgel szigorúan semleges politikát folytatott. A merényletnek ez a szigorúan belső és bosszúállás jellege megállapítást nyert a vizsgálat eddigi eredményeiből, a gyilkosok vallomásaiból és a merénylet személyadataiból is.

GYÁSZOL AZ EGÉSZ ORSZÁG

Bukarestben futótűzként terjedt el a miniszterelnök ellen elkövetett gyilkosság híre és mindenütt általános mély megdöbbenést és őszinte részvétet keltett. Minden ház homlokzatára azonnal kitétték a gyászlobogót. A színházak és a mozik csütörtökön délután és este nem tartottak előadást. Általános zenetiltalom van. De nemcsak a fővárosban, hanem az egész országban, a városokban és a falvakban is mély és őszinte a részvétel és a gyász. Az összes középületekre és magánházakra is kitétték a gyászlobogót. Hatósági intézkedés következtében a gyász jelű az ország egész területén a nyilvános előadások, színházak és mozik szünetelnek. A nyilvános helyiségekben zenetiltalmat rendeltek el.

TATARU CORIOLAN, SZAMOSTARTOMÁNY KIRÁLYI HELYTARTÓJÁNAK RÉSZVÉTI TÁVIRATAI

(CLUJ—KOLOZSVÁR.) Armand Calinescu miniszterelnök tragikus halála Szamostartomány egész lakossága körében mély megdöbbenést keltett. Tataru Coriolan dr., Szamostartomány királyi helytartója a tragikus esettel kapcsolatosan a következő részvéttáviratot intézte a miniszterelnökséghez:

„Miniszterelnökség, Bucuresti.

A Trón első tanácsadójának szörnyű halálától mélyen megrendülve tartományunk egész népességének nevében ezen az uton is tanubizonyosságot teszünk legerélyesebb tiltakozásunkról a gyűlöletes büntetést szemben. Armand Calinescu miniszterelnök hősi halála az első vonalban és ezekben a súlyos pillanatokban gyászba borította és még nagyobb összetartásra készítette az ország Királya és az ő kormánya köré tömörült és mindenkor tömörülő népet.

Dr. Coriolan Tataru.”

Részvéttáviratot küldött Szamostartomány királyi helytartója Armand Calinescu miniszterelnök özvegyének is. A részvéttávirat szövegé a következő:

„Férjének, az ország kormányelnökének szörnyű halála alkalmából mély fájdalomba borult szívünk-

kel Ön mellett állunk a bánatban és annak a büntetnek elítélésében, amely a román néptől egyik legnagyobb fiát rabolta el.

Dr. Coriolan Tataru, Szamostartomány királyi helytartója.”

RÖGTÖNITÉLŐ BÍRÓSÁG HALÁLRA ÍTÉLTE ÉS A HELYSZINEN KIVÉGEZTETTE CALINESCU GYILKOSAIT (BUCURESTI.) (Rador.) Armand

Calinescu elfogott gyilkosait rögtönítélő bíróság azonnal halálra ítélte és a helyszínen nyomban kivégeztette. A gyilkosok hulláit ma délután 4 óráig a merénylet színhelyén hagyják. A statáriális ítélet végrehajtásának helyén állandóan hatalmas tömeg hullámszik, amely mély felháborodással itéli el az ország miniszterelnöke ellen elkövetett orvgyilkosságot. A kivégzés színhelyén hatalmas táblát függesztettek ki a következő felirattal:

„Ez lesz a sorsuk mostantól kezdve a gyilkosoknak és a haza elárulóinak”

VASÁRNAP TEMETIK NAGY GYÁSZPOMPÁVAL ARMAND CALINESCUT

(BUCURESTI.) (Rador.) A tragikus véget ért Armand Calinescu miniszterelnök holttestét bebalzsamozás után szeptember 24-én, vasárnap temetik el. A volt kormányfőt — utolsó kívánságának megfelelően — Curtea Arghesben temetik el, ahova a gyászvonat vasárnap délelőtt 10 órakor indul el a fővárosból.

HÁROMNAPOS ZENETILTALOM AZ EGÉSZ ORSZÁGBAN

(BUCURESTI.) (Rador.) Arra a súlyos gyászra és veszteségre való tekintettel, amely Romániát és az ország egész népét Armand Calinescu volt miniszterelnök megdöbbentő halálával érte, hatósági intézkedésre az ország egész területén a gyász és részvét jelű három napig nem tartanak semmilyen nyilvános előadást a színházakban és a mozikban és a nyilvános helyiségekben háromnapos zenetiltalmat rendeltek el.

Az olasz sajtó szerint:

A békéért kell dolgozni és a békében kell hinni mindenkinek!

Eles francia-német sajtóharc Hitler kancellár beszéde felett — Előreláthatólag megváltoztatja a semlegeségi törvényt az amerikai kongresszus — Japán teljes erővel akcióba lép

(RÓMA.) (Stefani.) Az olasz sajtó továbbra is a béke szükségessége mellett száll síkra. A Messagero a következőket írja:

A békéért kell dolgozni és a békében kell hinni mindenkinek, aki tényleg a javát akarja az emberiségnek.

A Popolo d'Italia hangsúlyozza, hogy Anglián és Franciaországon mulik, hogy a háború tovább tart-e vagy sem. A felelősség mindenestre nagy és a brit kormány felelőssége óráról-órára növekszik.

A Piccolo szerint

még mindig meg van a remény arra, hogy a világegést elkerülhessük. Lengyelország sorsa megpecsételődött, de vajon a távolállóknek osztozniuk kell-e sorsában vagy nem? Erre a feleletet egyedül Anglia adhatja meg.

BEVEZETTÉK AZ OROSZ KÖZIGAZGATÁST A MEGSZÁLLOTT TERÜLETEKEN

(MOSZKVA.) (Tass.) A szovjet lapok részleteket közölnek az első intézkedésekről. Szerintük Nyugatukrajnában és Fehéroroszországban megszerverték a polgári közigazgatást. Megvetették alapját az ukrán és fehérorosz sajtónak és gondoskodtak a lakosság ellátásának biztosításáról. A Pravda kiemeli, hogy mindez az intézkedés még csak feltételes, mert az elfoglalt területek feletti birtoklás kérdése csak a német-orosz tárgyalások után fog eldőlni.

FRANCIA-NÉMET SAJTÓHARC HITLER KANCELLÁR BESZÉDE FELETT

(BERLIN.) (DNB) A Berliner Börsenzeitung „Mi nem akarunk az Uralig menni” cím alatt hosszú cikkben foglalkozik a lengyelországi eseményekkel és hangsúlyozza, hogy ellentétben a brit és francia állításokkal, a Harmadik Birodalomnak nem célja az, hogy Ukrajnát meghódítsa és hogy ezzel a Fekete-tengerig, vagy éppen az Uralig hatoljon. Németország rendet akart teremteni a keleti tűzfészekben és ezt a célját nem egészen

három hét alatt elérte. Ezzel számára a háború tulajdonképpen befejezést is nyert. Angliától és Franciaországtól semmit sem kíván és így nem látja célját a háborúnak. Tévedés lenne azonban azt hinni, hogy ez a felfogás a gyengeség jele. A Harmadik Birodalom azonban, mint mindig, most is jóelőre figyelmeztet mindenkit a következményekre.

(PÁRIS.) (Havas.) A Paris Midi foglalkozik Hitler kancellár danzigi beszédével és megállapítja, hogy a Führer részéről kísérlet történt oly irányban, hogy Páriszt eltántorítsa Londontól. Ez azonban nem sikerült, mert a párisi államtanács méltóképpen felelt a kísérletre. Ebből a Harmadik Birodalom láthatja, hogy Nagybritannia és a frank birodalom mit sem változtatott álláspontján és hogy bármilyen sziréna hangon is beszéljenek a tuloldalon, Anglia és Franciaország ki fogják vívni a végső győzelmet.

NÉMET CÁFOLAT

(BERLIN.) (DNB) Német hivatalos helyről közlik, hogy Winston Churchill, az admirális első lordja bejelentette a Courageous megtorpedózójának elsüllyesztését. Ezzel szemben a valóság az, hogy a német buvárszáz feladatának elvégzése után néhány órával később már jelentkezett is szolgálati kiindulohelyén és jelentette, hogy végrehajtotta a parancsot.

HITLER KANCELLÁR GDYNIÁBAN

(DANZIG.) (DNB) Hitler vezér és kancellár tegnap délelőtt megtekintette az elfoglalt Westerplattent, ahol a lakosság óriási lelkesedéssel fogadta. Itt a Schleswig Holstein csatahajón Gdyniában (Gotenhafen) utazott, ahol találkozott a szintén szemleuton levő Göring marsallal. Hitler kancellár Gdyniában személyesen osztotta ki az arra kijelöltek között a vaskereszteket.

NÉMET-OROSZ BARÁTKOZÁS A DEMARKÁCIÓS VONALON

(BERLIN.) (DNB) Az orosz és a

német csapatok mindenütt elérték a Lengyelországot kettészelő demarkációs vonalakat és ott nyugalmi helyzetben állanak. A legutóbbi jelentések szerint a két hadsereg tagjai között megkezdődött a barátkozás.

VISSZARENDELTEK A FEKETE-TENGERI BRIT HAJÓKAT

(LONDON.) (Reuter.) A Fekete-tengeren horgonyzó brit hajókat az angol admirális azonnali hatállyal visszarendelte a Közép-tengerre. Ugyanilyen parancsot kaptak a dunai kikötőkben veszteglő angol hajók is.

A SVÁJCI SZÖVETSÉG-TANÁCS UJABB SEMLEGESSÉGI HATÁROZATA

(BERN.) (Havas.) A svájci szövetség-tanács tegnap újabb határozatot hozott, amely szerint a köztársaság felétlenül semleges marad, de továbbra is fegyverben tartja hadseregét arra az esetre, ha valamelyik hadviselő fél megkísérlelné a támadást. A szövetség-tanács határozatáról értesítették az összes külföldi követségeket és diplomáciai testületeket.

NÉMETEK A MAGYAR-LENGYEL HATÁRON

(BUDAPEST.) (MTI) A Lengyelországban előrenyomuló német csapatok tegnap Lavocnenél elérték a magyar határt. A magyar határszolgálatot végző csapatokhoz ez alkalommal egy német tiszti küldöttség érkezett, mely bejelentette a határvonal Lengyelország felőli megszállását, majd a kölcsönös üdvözlések után távozott.

MÉG NÉGY HELYEN HARCOL A LENGYEL HADERŐ

(PÁRIS.) (Havas.) A Matin varsói levelezője közli, hogy a lengyel haderő négy helyen még mindig ellenáll és pedig a Haela félszigeten, Gorla-Kálváriánál, Modlinnél és magában Varsóban. Ez utóbbira vonatkozólag közli a lengyel véderőparancsnokának legutolsó jelentését, amely így hangzik:

A lengyel véderő tegnap szuronyrohamokkal erősítette meg állásait.

Párisból közlik azt is, hogy a francia sajtó hosszú cikkekben méltatja a varsói védőrség hősiességét, amely példán kívül áll a történelemben.

ÖSSZEÜLT AZ AMERIKAI KONGRESSZUS

(WASHINGTON.) (United Press.) Az amerikai kongresszus tegnap tartotta meg első rendkívüli ülését, amelyen elhatározta, hogy a semlegeségi törvény felett először a szenátus külügyi bizottsága tart megbeszélést. Ez a bizottság Pittmann szenátor elnöke alatt ma össze is ül. Beavottak szerint kétségtelen, hogy a külügyi bizottság a semlegeségi törvény megváltoztatása mellett fog dönteni, tekintettel arra, hogy tagjai Pittmann szenátorral az élükön a Harmadik Birodalom ellenfelei.

Washingtonból közlik azt is, hogy a tegnap megtartott pártközi értekezleten a köztársasági és a demokrata pártok vezetői megegyeztek abban, hogy a kérdést a legteljesebb pártatlanság jegyében fogják letárgyalni.

CHAMBERLAIN BESZÉDE ÉS AZ AMERIKAI SAJTÓ

(WASHINGTON.) (United Press.) Az amerikai sajtó hosszú cikkekben foglalkozik Chamberlain miniszterelnök alsóházi beszédével és megállapítja, hogy a beszéd nem volt békés hangú, annak ellenére sem, hogy a jelenlegi helyzet egyáltalában nem felel meg az 1914. évinek.

GIBALTÁRBAN FELTARTÓZTATJÁK AZ ÖSSZES SEMLEGES HAJÓKAT

(GIBALTÁR.) (Reuter.) Az angol admirális rendelkezése szerint a Gibraltár előtt elhaladó semleges hajók kötelesek a jövőben kikötni és magukat vizsgálat alá vetni. Tegnap nem kevesebb, mint 83 hajó volt kénytelen kikötni Gibraltárban.

ANGLIA HELYZETE SÜLYOS — IRJÁK A TÖRÖK LAPOK

(ANKARA.) (Havas.) Saracioglu külügyminiszter moszkvai utazásával kapcsolatban a török sajtó hosszú

cikkekben foglalkozik a jelenlegi nemzetközi helyzettel és megjegyzi, hogy Anglia ma sokkal nehezebb körülmények között visel háborút a Harmadik Birodalom ellen, mint 1914. évben.

„AKTIV BARÁTOKAT KELL SZERZNI ANGLIÁNAK“

(LONDON.) (Reuter.) Greenwood ezredes, a munkáspárt vezére az alsóház tegnapi ülésén hangsúlyozta, hogy Nagybritánának aktív segítyt kell adni megtámadott barátainak, nem úgy, mint ahogy Lengyelország esetében is tette, különben csupa passzív barátot fog szerezni. Már pedig az olyan ellenféllel szemben, mint a Harmadik Birodalom, tevékeny segítséget nyújtó barátokra van szükség és nem azokra, akik csak biztos pontokról nézik az értük is folyó küzdelmet.

JAPÁN IS AKCIÓBA LÉP

(TOKIO.) (Domei.) A japán kormány tegnap minisztertanácsot tartott, amelyen Abe kormányfő és külügyminiszter kijelentette, hogy Japán most már tevékenyebb lesz, mint eddig volt. Hangsúlyozta, hogy az idő megérett a cselekvésre és ezért az első dolga az lesz, hogy

a pekingi és a nankingi japán-barát kínai kormányokkal egyetértőleg felállítja a középkeletet kormányt, amelynek elnöke Wang Csing Wei lesz.

Ez az alakulat az ellenkormány Csang Kai Sek Csungkingben székelő kabinetjének és célja a japán gazdasági és együttműködési célok megvalósítása. A második lépés az lesz, hogy

Japán ismételen fel fogja szőlítani a Mennyei Birodalom területén érdekelt fehér nagyhatalmakat, hogy vonják ki onnan hadseregeiket és flottájukat, mert Japán elég erős az idegenek megvédelmezésére.

AMI MÁR LEZÁRTNAK TEKINTHETŐ

(BERLIN.) (Rador.) Egyik külföldi lap berlini tudósítás alapján azt írja, hogy Ribbentrop német külügyminiszter nem volt hajlandó tájékoztatást adni arról a kérdéssel, hogy Oroszország és Németország között a jövőben milyen lesz, vagy lehet az együttműködés iránya? Ennek ellenére mégis arra a tényre lehet következtetni, hogy a két ország és a két hadsereg közötti együttműködés irányvonala jelenleg lezártnak tekinthető.

AMERIKA ÉS AZ EURÓPAI HÁBORÚ

(RÓMA.) (Rador.) Welles, az Észak-amerikai Egyesült Államok külügyminiszteri államtitkára Panamába érkezett az amerikai küldöttség élén. Itt kijelentette, hogy az egyes amerikai államok tanácskozásának és véleményének meghallgatása annál is inkább szükséges, mert az európai háború veszélyt és fenyegetést jelent számukra is.

A LENGYEL HERCEGÉRESEK A PÁPÁNÁL

(CASTELGANDOLFO.) (Rador.) XII. Pius pápa Öszentsége, aki nyári pihenőjét a castelgandolfoi kastélyban tölti, tegnap magánkihallgatáson fogadta Hlond bíborost, Lengyelország herceg-érsekét.

A SZOVJET FŐHADISZÁLLÁS KÖZLÉSE

(MOSZKVA.) (Rador.) A Tass orosz távirati iroda a vörös hadsereg főhadiszállásának következő jelentését közli: „Szeptember 20-án a vörös hadsereg erőt visszaverték a lengyel csapatokat és az esti órákban elfoglalták a Visztulától északra fekvő Grodno fehér orosz várost, délen pedig Keletukrajinában Kowest és Lemberget. Délután 5 és este 8 óra között az orosz hadsereg lefegyverzett három lengyel gyalogsági hadosztályt, két lovasdandárt és a lengyel hadseregnek több kisebb számú csapategységét. A Vilna, Barankuk, Molo, denka és Sarny környékén lefolyt hadműveletek során kerekaszámban 60.000 hadifoglyot ejtettünk. Nagymennyiségű és nagyértékű hadizsákmány jutott kezünkbe, főleg tüzérségi anyag és lőszer teljesen sértetlenül. A harcok folyamán 280 ágyút és 120 repülőgépet is zsákmányoltunk.

MEGSEMMISÜLT A COURAGEUST ELSÜLYESZTŐ BUVÁR HAJÓ

(LONDON.) (Rador.) Winston Churchill haditengerészeti miniszter szerdán az alsóházban kijelentette, hogy minden indok meg van arra a feltevésre, hogy az a német tengeralattjáró, amely a Courageous nevű angol repülőgép-anyahajót torpedó lövésekkel elsüllyesztette, maga is megsemmisült.

AZ ANGOLOK EGYHETI ZSÁKMÁNYA

(LONDON.) (Rador.) Az angol tájékoztató minisztérium jelentése szerint a szeptember 16-án lezárt héten az an-

Henri Ford nyilatkozata

(WASHINGTON.) (Rador.) A DNB jelentése szerint Henri Ford kijelentette az újságíróknak, hogy a maga részéről ellenzi a semlegességi törvény bármilyen megváltoztatását, amelyet csak olyan ember kívánhat módosítani, aki nem ismeri vagy nem tudja, hogy mi a háború. Kijelentette Henri Ford azt is, hogy az európai háború egyáltalában nem érdekli és nem érinti Amerika érdekeit. A semlegességi törvény változtatlan fentartása pedig minden valószínűség szerint siettetni fogja az európai háború befejezését. Végül annak a véleményének adott kifejezést, hogy a semlegességi törvény módosítása nem célozna egyebet, mint csak azt, hogy a háború meghosszabbításával fokozza a hadiüzemek és a hadiszállítást végző kereskedők nyereségét. Az ésszerűség azt mondja, hogy meg kell akadályozni a semlegességi törvény módosítását. A jóérzésnek kell végül is győzedelmeskednie.

50.000 LENGYEL KATONA LITVÁNIÁBAN

(KAUNAS.) (Rador.) A Stefani olasz távirati ügynökség jelenti a következőket: „Körülbelül 50.000 lengyel katona nagymennyiségű hadianyaggal me nekült eddig Litvánia területére. Egyes helyeken kisebb összetűzések keletkeztek. Tekintettel arra, hogy a litván kormány Vilna kérdésében passzív maga-

got hadihajók 110 ezer tonna olyan árut foglaltak le, amely németországi rendeltetési volt és amelynek az értéke 500 ezer angol font. A lefoglalt áruk között volt nagymennyiségű olyan nyersanyag is, amelyből a német iparvállalatok speciális acélt szoktak gyártani. Lefoglaltak és elkoboztak ezenkívül petróleumot, ásványi termékeket, vasat és alumíniumot.

(ISZTAMBUL.) (Rador.) A Stefani olasz távirati ügynökség jelentése szerint a Földközi tenger keleti részén az angol hadihajók számos hajót vettek őrizetbe és kényszerítették arra, hogy Máltába menjenek.

tartást tanusít, az egész országban kormányellenes hangulat észlelhető.”

FRANCIA JELENTÉS

(PÁRIS.) (Rador.) A francia főhadiszállás csütörtökön reggel a következő jelentést adta ki: Helyi jelentőségű tevékenység folyik csak és mindkét oldalról mérsékelt tüzérségi harc.

ÁLHIR A KATTEGÁT KÖRÜLI TENGERI CSATÁKRÓL

(KOPPENHÁGA.) (Rador.) A Havas távirati ügynökség jelentése szerint jól értesült körökből megcáfolták azokat a jelentéseket, mintha a Kattegát öbölben nagy tengeri ütközet folyt volna le. A Kattegát öböl a Dánia és Norvégiai déli csücske közötti tengerszoros kiszélesedése.

JAPÁN MOST ARATHAT

(BERLIN.) (Rador.) Gróf Terrauchi japán tábornok és a kíséretében levő japán törzstiszteknek a tegnapi napon Hitler vezér és kancellárnál történt látogatásával kapcsolatosan japán körökben az a felfogás alakult ki, hogy az európai háborúból Japán kereskedelme jelentős hasznot húzhat. A Domei japán távirati iroda azt írja, hogy amíg Anglia és Németország hadat viselnek és így a tengerészeti forgalmuk kölcsönösen korlátozást szenved, addig Japán a jelenlegi helyzetben csaknem monopol helyzetet élvez a tengeri forgalom lebonyolításában.

Lengyel hivatalos jelentés

(VARSÓ.) (Rador.) A Varsó védelmét ellátó csapatok parancsnoksága szeptember 20-án este kétszer is közölte a következő jelentést: „Keletre és délkeletre Varsó környékétől és északra csapataink szuronyrohammal behatoltak az ellenség állásaiba. Lovasságunk támogatása a támadást és megkönnyítette néhány motorizált osztag elfogását. Bohotakülvárosában csapataink visszaverték az ellenség támadását és három nehéz és hét könnyű gépfegyvert zsákmányoltak. A csapatok magatartása és fegyverme kiváló. A német repülőgépek három ízben is bombázták Varsót. A bombák rombadöntötték a királyi palota még megmaradt falait, a nemzeti múzeum és az akadémia, a testnevelési főiskola épületét és több más központi épületet.

A VÖRÖSKERESZT EGYESÜLET MEGBIZÁSA

(BERLIN.) (Rador.) A nemzetközi vöröskereszt egyesület igazgatósága megbízást adott Marcel Junodnak, hogy kezdeményezzen tárgyalásokat a német hatóságokkal a megfelelő együttműködésre.

VARSÓI DIPLOMATÁK BUKARESTBEN

Bukarestből jelentik: A diplomáciai testület összes tagjai, akik eddig Varsóban teljesítették szolgálatot, gépkocsikkal Bukarestbe érkeztek. A szokásos alakosságok elintézése után a külföldi diplomaták rövidesen elutaznak Romániából.

A VÁRHATÓ ESEMÉNYEK

(PÁRIS.) (Rador.) A Havas távirati ügynökség a következőket jelenti: „Míg a keleti hadszíntéren a helyzet nyugalmi állapotra jutott, amint azt a francia nagyvezérkar jelentése is megállapítja, addig a figyelem és érdeklődés különös várakozással tekint azok elé a várható következmények elé, amelyek a német csapatok részéről Lengyelországban elért sikerek nyomán járhatnak. Köztudomású ugyanis, hogy a legfőbb német hadvezetőség a rendelkezésér álló

haderők legnagyobb részét Lengyelország ellen vetette harcba és a lengyel hadszíntéren tevékenykedő német haderőt minimálisan 70 gyalogsági és lovasági hadosztályra és 4–6 úgynevezett gyorsított hadosztályra becsülik. Őnként felmerül most már az a kérdés, hogy az elért eredmények után mennyi idő múlva fogják a németek a lengyelországi hadszíntéren felszabadult haderőket a nyugati hadszíntérre átvonultatni és hogy ennek a haderőnek a beavatkozása mennyiben fogja befolyásolni a nyugati hadszíntér helyzetét? Eddig ugyanis a német haderő a nyugati fronton nem fejtett ki nagyobb arányú tevékenységet. A nyugati fronton megindítandó nagyarányú hadműveletek előkészítéséhez azonban hosszabb idő szükséges és éppen ezért fordult az egyesített hatalmak hadvezetőségének figyelme most fokozott mértékben a nyugati hadszíntér felé.”

GÖBBELS CAFOL

(BRÜSSZEL.) (Rador.) A Havas távirati ügynökség Berlinből arról értesült, hogy Göbbels a német propaganda miniszter a külföldi újságírók részére tett nyilatkozatában a leghatározottabban megcáfolta azokat a híreket, mintha Németországnak szándékában volna Belgium és Hollandia függetlenségét megsérteni.

RÖVID TÁVIRATI HIREK

(LONDON.) (Rom. Press.) Az angol kormány fekete könyvet adott ki, amely felsorolja annak a 300 angol nagyiparosnak a nevét, aki a hadüzenet megtörténte után is nyersanyagot szállítottak Németországnak. A fekete könyv felszólítja Anglia lakosságát, hogy bojkottálja ezeket az angol nagyiparosokat.

(MOSZKVA.) (Rom. Press.) A Kreml környékéről jólértesült körökből származó hírek szerint megerősítik azt a hírt, hogy Oroszország önkormányzatot kíván adni Galiciának.

(BERLIN.) (Rom. Press.) Németország hivatalosan megcáfoltja azokat a sajtóban elterjedt híreket, mintha szándékában volna Belgium semlegességét megsérteni.

Megállapították a vitamin-királynők rangját

A magyarországi Kémiai Intézetben egy idő óta érdekes kísérletek folynak különböző gyümölcsfajták vitamin tartalmának megállapítása terén. Annakidején, amikor a mezőgazdasági iparok világkongresszusát tartották Budapesten, nagy feltűnést keltett az az úgynevezett vitamin-térkép, amelyet Teleki Pál gróf miniszterelnök, a kiváló tudós állított össze kizárólag a kongresszus céljai számára. Ez volt az első önálló kísérlet arra, hogy az emberi táplálkozás szempontjából legfontosabb tényeket, amelyek idáig a laboratóriumok lombikjaiban húzódtak meg, most a világ elé vigyék és olyan elvont fogalmakat, mint például a vitaminok is, egyszerűbb emberek számára is érthetővé tegyék. Ettől fogva különös gondot fordítottak a gyümölcsök vitamintartalmának pontos táblázatos kimutatására. Az országos kémiai intézetben lefolytatott vitamin-elemzések azt igazolták, hogy a Londoni Pepin-alma 100 gramonként 8–10 milligramm C-vitamint tartalmaz. Ezt a fajtát nyomom követi a Jonathan, 4–8 milligramm vitaminjával. „A Cocks orange” 3–6 milligramm s a vele vitamin-érték szempontjából egyenlő „Belle fleur” és a „Deliciosus”.

Guignard tanár vegyelemzése

A magyarországi terményekkel való vitamin-kutatásra tulajdonképpen egy francia vegyésztanár adta meg a lökést, aki pedig nem is vitamin-kutatókkal foglalkozott. Az történt ugyan is, hogy a francia hadügyminiszter a hadsereg és a tengerészet részére a legmegfelelőbb babot akarta beszerezni. E célból megbízta Guignard vegyésztanárt a világ összes bab-fajtáinak vegyelemzésével. A vegyész évekig tartó kutatás után arra jött rá, hogy az egész világon csak bizonyos fajta magyar babok nem tartalmazznak ciánt.

Ez adott a magyarországi vegyészeknek lendületet minden irányú kutatásra a gyümölcsök és egyéb termények vitamin tartalmának kimutatása érdekében. Így érték a Nobel-díjas Szent-Györgyi paprikakutatásain át a gyümölcsvitamin kutatásokig. A széles területen lefolytatott elemzések után arra a megállapításra jutottak, hogy a magyarországi talaj és éghajlati viszonyok az ottani termelvényekben 23–25 százalékkal több vitamint érlelnek ki, mint ugyanezen a szélességi fokon más helyen, más talaj és éghajlati viszonyok összehatása.

A vitamintartalom sorrendje

A vitamindus gyümölcsök között legelső helyet illeti meg a „Bang up” típusú fekete ribizli. Ez az elhanyagolt gyümölcs 13,8 százalékos cukortartalma mellett 80–120 milligramm vitamint tartalmaz 100 gramonként. Elképesztően nagy adag. Savtartalma alig 1,9 százalékos, míg az eheto száraz tápanyag 20,6 százalékos, vagyis több, mint az egri korai fekete cseresznye. Testvére a „korai bőtermő piros ribizli”, már csak 15–20 milligramm vitamint tud kitermelni. Vagyis pontosan annyit, mint a „magyar kajszin”, ami még mindig igen jelentős vitamin érték többlet más vitamindus gyümölcsökkel szemben. Vitamingazdagság tekintetében a második hely kétségtelenül a „Madame Moutho” típusú szamócát, azaz földiepret illeti meg, mert 40–60 milligrammra tehető a vitamintartalma. Cukra valamivel kevesebb, mint a fekete ribizlié, az eheto száraz anyaga ugyiszintén.

Az almák vitaminkirálynője a „téli aranyparmezán”, 15–20 milligramm vitaminnal, 11 százalékos cukor, nem egészen fél százalékos savtartalommal, főleg a gyomorsavtúltengésben szenvedők öröme. A nyári almák már nem igen vitamindusak, az astrakani, a nyári fontos és a gravensteini már megelégednek 3–5 milligramm vitaminnal is. Vitamintartalma szerint a barackok sorában a „kései rózsá” vezet, 18–25 milligrammot is kiérlel magából. Az őszi barackok közül az elbertha, a gyümölcskertek királynője, a champion és az Alexander már csak 15-öt. Az Amsteden, a Ford és a Lor Parverston még ennél is kevesebbet.

P. E.
PAYENSAZ
ARANY
URAI

(13.)

— Drága, kicsi Hilda, nem akarok fájdalmat okozni neked — folytatta Harry kiméletlenül — hiszen tudom, hogy olyan aranyos jó szíve senkinek a világon nincs, mint neked... Ha valaki megért, akkor te leszel az első, aki igazat ad nekem... Nézd, kiemelkedtem, akaratomon, vágyaimon kívül abból a szűk keretből, amelyben eddig éltem. Más világba jutok. Kötelességem nagybátyám emléke, vagy a nagy vagyom és önmagam iránt való kötelességem, hogy megismerjem alaposan azt a nagyszabású társadalmi életet, amelybe belecsöppentem.

— Ugy? És abban az új környezetben azt hiszed, hogy szegénynek kell engem? Én nem illenék oda be? Én nem vagyok éppen olyan fejlődésképes, mint te? Hidd el, Harry, ha engem ért volna a nagy örökség, én azt mondtam volna, hogy sem a menyországba, sem a pokolba, sem a szegénységbe, sem a gazdagságba nem kívánok jutni nélküled és minden szépet, jót az életből, csak veled tudnék élvezni.

— Az egészen más. A nő, ha le is köti életét, odakerül férje oldalán, ahova férje viszi... De a férfinak előbb látni, tudni kell, hogy hova kerülhet? Mi áll nyitva előtte? Mi illeti meg?... Ne haragudj, Hilda, de ha én ma lekötöm magam, lehetséges, hogy hamar megbánom... Hímes ráeszmélnék, hogy csalódtam. Megfosztanál a szabadságomtól, a választás lehetőségeitől. Nézd, Hilda, hiszen, nem is mondom, hogy nem fogok hozzád visszatérni egy szer... Lehet, hogy be fogom látni, hogy mégis csak te vagy az igazi, de az is meglehet, hogy a forgatagban, amelyben élni fogok, más fogja lekötöni érzéseimet. Hiszen eddig nem is volt alkalmam, módom megismerni a életet, a nőket... Most fogok csak elkezdni élni igazán... Aztán Amerikába is ki fogok menni... Lehet, hogy ott maradok örökre... Mit tudom én?... Nem kívánhatok tőlem, hogy éppen most láncokat vegyek magamra... Nézd, Hilda, ne nézz olyan szomorunk reám... Hiszen jól tudod, hogy nem tehetek róla... Azt sem akarhatod, hogy lekötselek évek, hitessselek és akkor szerezzek fájdalmat, csalódást neked...

— Ne fáradj tovább, Harry... Érdekes, most milyen könnyen veszem ajkamra az új nevet... Az, aki ilyen ridegen, szívtelenül beszél velem, az nem Heinz... Nem a régi szerelmem, aki mellett boldog voltam szegényen is, akivel annyit álmodoztunk, tervezgettünk, számolgattunk, hogy mikor telik már ágyra, konyhára, mikor maradjunk egymás mellett örökre... Harry... Harry, az egészen más... Ne aggódj miattam... Kiheverem a csalódást. Máris úgy érzem, hogy az, akét szerettem, meghalt. Meghalt a pénz. A pénzből életre kelt új emberhez semmi közöm. Aki megtagad engem, aki nem tartja kötelességének megosztani jó módját velem akkor, mikor a szegénységet meg akartuk osztani egymással, nem érdemes arra, hogy gyászt öltsek miatta. Menj a magad után.

— Én is megyek a magamén. Csak addig volt szép a szerelmünk, amíg megértettük egymás beszédét. Most a pénz bábéli zűrzavart teremtett közöttünk. Tévedsz, ha azt hiszed, hogy gyáva hátrálásod az első lépés a boldogság, a hatalom felé. Aki megtagadja céljait, barátait, szerelmét, nem jut el messzire.

— Hilda, miért nem akarsz megérteni? Miért nem látod be, hogy nem tehetek másképpen?

(Folytatása következik.)

TESTEDZÉS
Bombacsapattal jön a Venus
Kolozsvárra

(KOLOZSVÁR.) Bukaresti jelentés közli, hogy a Victoria ellen készülő Venus tegnap edzőmérkőzést játszott egy vegyescsapattal. A Venus igen jó játékkal 12:1 arányban győzött Bodola (5), Ene (4) és Cărciog góljaival. Az edzés után a Venus vezetősége a következő csapatot jelölte ki a Victoria ellen:

David — Sfera, Negrescu — Demetrovics, Juhász, Lupas — Ene, Ploesteanu, Humis (Cărciog), Bodola, Jordache.

A román bajnokságot szombaton reggel hálókocsban érkezik Kolozsvárra dr. Eladescu elnöki vezetésével. A Victoria a vendégek részére fogadást készít elő.

Dr. Hatlegan Simon, a Victoria elnöke a vasárnapi mérkőzéssel kapcsolatosan nyilatkozott. Kijelentette, hogy a Victoria a legnagyobb gonddal készül fel az országos bajnokkal való találkozásra.

Minden erejét megfeszítve, arra törekszik, hogy visszavájon a tavaszi 1:6-os vereséget.

A vasárnapi mérkőzés jegyeit elővételben kedvezményes áron a Palócsay-féle Unirii-téri újságkioszkban, a Stadion sport áruházban és az Ursus újságárusánál lehet megvásárolni.

Összeállították Románia atlétacsapatát a Balkán-játékokra

(BUKAREST.) Az atlétikai szövetség tegnap este összeállította Románia atlétacsapatát, amely az athéni Balkán-játékokon a román színekkel képviseli. A csapat a következők:

100 m.: Cristea, Moinea.
200 m.: Cristea, Moinea.
400 m.: Jordache, Ludu.
800 m.: Kiss György KAC, Talmaci.
1500 m.: Kiss György KAC, Radu Joniță.
5000 m.: Dinu Cristea, Radu Joniță.
10.000 m.: Dinu Cristea, Gáll Lajos.
Magasugrás: Yost, Stoichitescu.
Távolugrás: Stoichitescu, Moinea.
Hármasugrás: Calistrat, Kreisel.
Rudugrás: Eilhardt.
Kalapácsvetés: Biró György KAC

Súlydobás: Gurău, Schullery.

Görög diszkoszvetés: Havaletz, Gurău.

Diszkoszvetés: Havaletz, Schullery.

Gerelyvetés: Vămanu.

110 m. gát: Kiss L., Maesciuc.

400 m. gát: Kiss L., Maesciuc.

3000 m. akadály: Dinu Cristea, Radu Joniță.

Dekaton: Maesciuc, Kreisel.

4x100 m-es váltó: Moinea, Cristea, Rosu, Coracu.

4x400 m-es váltó: Kiss, Jordache, Ludu, Lazăr.

Balkán-váltó: Kiss György, Jordache, Rosu, Cristea.

A kijelölt atléták szeptember 28-án a Basarabia-gőzösn utaznak Athénbe.

SPORTNÁL VAGY
MUNKÁNÁL IS
SZERELMÉSEN ÁLL
A SZEMÜVEGE!

Szemüvegeket orvos előírás
szerint készítünk.

Speciális acélárak raktáron.
Prima alpacca evőeszközök feltűnő
olcsó áron.

Kun Mátyás Fia R. T.-nél
CLUJ, CALEA MARECHAL FOCH No. 2.

VILÁGCSUCSOT JAVITOTT A HOLLAND FEGGELEN KISASSZONY.
Amszterdamból jelentik: Van Feggelen kisasszony, a világhírű holland hölgyúszó tegnapi versenyén világcsucst javított a 100 yardos hátúszásban. Ideje 1 p 07 mp.

Sparta-Slavia 5:1 (2:0). Prágából jelentik: A cseh-morva protektorátus labdarúgó bajnokságának első fordulójában került sor a rangadóra, amelyet nagy meglepetésre, a Sparta könnyen nyert meg Riha (3) és Ludl (2) góljaival. A Slavia egyetlen gólját Bican lőtte.

ÚJ HÁRMASUGRÓ EURÓPA-CSUCS.
Göteborgból jelentik: A tegnapi megtartott atlétikai versenyen a norvég Stoerm 15.82 méterre javította a hármasugrás Európa-csucsát.

AMERIKA IGÉNYLI A TÉLI OLIMPIA MEGRENDEZÉSÉT.
Newyorkból jelentik: Az amerikai olimpiai bizottság emlékiratot intézett a nemzetközi olimpiai bizottsághoz, amelyben az 1940. évi téli olimpia rendezési jogának átengedését kérte. A téli olimpia megrendezésével eredetileg Németországot bízták meg. A háború miatt azonban kérdésessé vált a téli játékoknak Garmisch Partenkirchenben való megrendezése.

Elvi tárgyalások a Kereskedő Tanács és a kereskedelmi alkalmazottak között

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) A kolozsvári kereskedelmi alkalmazottak szakmai szervezetük útján emlékirattal fordultak a Kereskedő Tanácshoz és kérték, hogy függő viszonyukat a főnökökkel szerződéses formában rögzítsék le és ezzel kapcsolatban szociális és gazdasági helyzetüket is rendezzék. A Kereskedő Tanács 139-939. szám alatt most küldte meg válaszáat a kereskedelmi alkalmazottak szervezetének. Közölte, hogy nem zárkózik el a kérés teljesítésére elől.

Közölte egyben azt is, hogy az előter-

Román-német mérkőzésről tárgyal Budapesten a román labdarúgószövetség megbízottja, Bukarestből jelentik: A vasárnapi magyar-német válogatott labdarúgó mérkőzésre a román labdarúgószövetség megfigyelőt küld, akinek feladata az lesz, hogy a magyar csapat játékáról a küszöbönálló román-magyar meccsre való tekintettel, jelentést tegyen. A szövetség kiküldöttje budapesti tartózkodását felhasználja arra is, hogy a német labdarúgás vezetőivel, akik a magyar-német mérkőzésre a magyar fővárosba utaznak, tárgyalásokat folytasson a román-német mérkőzés nyelvébítésére, amelyre Berlinben kerülne sor.

Kolozsvár vasárnapi labdarúgómeccsora: D. e. 9 óra: Corvinus-UAC II. oszt. bajnoki, 11 óra: KMSC-Haggibor Román Kupa, d. u. 2 óra: Victoria-KAC ifj. bajnoki, 4 óra: Victoria-Venus nemzeti bajnoki.

Visszalépett a ligabajnokságból a szatmári Barkochba. Bukarestből jelentik: A szatmári Barkochba bejelentette a labdarúgószövetségnek, hogy visszavonja csapatát a ligabajnokság küzdelmeiből. A labdarúgószövetség tudomásul vette a bejelentést és egyben úgy intézkedett, hogy a szatmári csapat helyét a resicai RMTE foglalja el. A resicai csapat mérkőzéseit már ki is sorsolták.

Rádió

SZOMBAT, szeptember 23.

Bucuresti. 7: Reggeli műsor. 12: Pontos időjelzés, vízállásjelentés. 12,03: Hangverseny. 13,10: Déli zene. 14,10: Hírek. 15,10: Időszertű anyag. 18: Országór-szervezet órája. 19: Felolvasás. 19,17: Üzenetek. 21,15: Táncclemezek. 22: Hírek. 22,15: Hírek magyar nyelven. 22,30: Hírek. 23: Hírek. 23,15: Vendéglői zene. 23,49: Hírek.

Budapest I. 7,45: Torna, hanglemezek, étvend. 11: Hírek. 11,15: Ifjúsági rádió. 11,45: Előadás. 13,10: Énekegyüttes. 13,40: Hírek. 14: Hanglemezek. 15,30: Hírek. 17,15: Mesék. 17,45: Hírek. 18,15: Szalon-zene. 19: Előadás. 19,25: Ének. 19,45: Hang felvétel. 20,15: Hírek. 20,25: Cigányzene. 22,10: Vidám est. 22,40: Hírek. 23: Zenekar. 23,40: Hírek. 24: Jazz zene. 24,20: Cigányzene. 24,40: Táncclemezek. 1,05: Hírek.

Reuter jelenti:

(KAUNAS.) A litván kormány hivatalosan cáfolja, hogy Cernius miniszterelnök Berlinbe utaznék.

(BERLIN.) A német postahivatalok új bélyegeket hoztak forgalomba Danzig viszszakötésének emlékére.

(RÓMA.) A római, milánói, nápolyi, genová, velencei, florenci és triesti operák a hét végén megkezdik téli szezonjukat.

(PORTSMOUTH.) A Squalus tengeralattjárót szárazra emelték. A felbontásnál hivatalos bizottság fog jegyzőkönyvet felvenni.

(STOCKHOLM.) A svéd kormány rendelkezése bevezették a kémgyanus elemek telefon és postacenzuráját.

(BASEL.) Az idegenforgalom ez év első felében a múlt félévhez mérten Baselben 15 százalékkal esett.

(PÁRIS.) A kormány előterjesztésére Lebrun elnök Champetier de Ribes külügyi államtitkárrá nevezte ki Ribes beavatottak szerint a „jövő embere”.

(LONDON.) Sir Samuel Hoare belügyminiszter közölte, hogy a brit rádióadó állomások közül fogják a német sebesültek névsorát.

(OSLO.) Az ország semlegességének védelmére behívott haderő elfoglalta kijelölt állásait.

(POZSONY.) A Slovo című lap közli, hogy ismeretlen egyének röpcédulákat terjesztettek, amelyben felszólították a lakosságot, hogy lépjen be a „csehszlovák” légőba. A vizsgálat megindult.

(ATHÉN.) A görög Katinka Hadjipateras gőzös Falsterbo közelében uszáknába ütközött és oldalfalai annyira megrongálódtak, hogy röviddel a robbanás után elsüllyedt. Legénységét egy svéd aknakereső vette fedélzetére.

(PÁRIS.) Beszűntették a Franciaország és Francia Morokkó közötti légijáratokat. (BRÜSSZEL.) III. Lipót belga király megtekintette a charleroyi erődtési vonalakait.

(LONDON.) Windsor Edward herceg közölte, hogy legközelebb átveszi egy nagyobb angol csapatot parancsnokságát.

(LONDON.) A benzín-racionalizálási rendelet e hó 23-án lép életbe az egész szigetország területén.

(NEW DELHI.) Sunjab környékén több afgán törzs fellázadt. Az indiai brit katonai hatóságok csapatokat küldtek a veszélyeztetett területekre.

(WIEN.) Városszerte meleg ünneplésben részesítették Wien legidősebb asszonyát, Theresia Lasakot, aki teljes testi és szellemi frissességben ülte meg születésének 100. évfordulóját.

(PRÁGA.) A gyermekparalízis járvány megszüntetése céljából a közegészségügyi minisztérium október 2-ig megtiltotta a gyermekek nyilvános mulatóhelyekre, színházakba, mozikba, vendéglőkbe vitelét.

(PRÁGA.) A háború ellenére is megnyitják a prágai őszi mintavásárt, amely e hó 24-től október elsejéig lesz nyitva.

(BERLIN.) A német rádióállomások angol, francia, lengyel, litván, olasz, román, magyar, szerb, szlovák, ukrán és szlovén nyelven adnak közléseket.

(HELSINKI.) A finn fővárosban úgy tudják, hogy az angol flotta a La Manche csatornában visszatartott egy finn gőzöst, amely 5000 tonna áruval volt hazafelé utban. Emiatt a finn kormány intervencióra készül.

(BRÜSSZEL.) A statisztikai hivatal kimutatása szerint a munkanélküliség száma 235 ezerre növekedett.

(BELFAST.) A belfasti szabad irek pártja a legutóbbi elnökválasztási gyakorlat alkalmazásával rakétákkal szabotálta a rendelkezést.

(RÓMA.) A Duce kihallgatáson fogadta az olasz alpinista légiók vezetőjét, Negri tábornokot.

Anglia mozgósította külföldi befektetésben lévő tőkéit

A Daily Mail ideérkezett legutóbbi számából olvassuk, hogy a megtörtént hadüzenet folytán a Brit Birodalom mozgósította a polgárai által más államoknak kölcsönadott tőkék értékpapírjait, melyek nem angol fontban vannak kiállítva, így kamatozásuk idegen valutára szól.

Az angol kincstári hivatalnál eddig 3.300.000.000 fonsterling névértékű papírt tettek le az Egyesült Királyság alattvalói.

A papírok más államok adósságairól, ipari és egyéb befektetések részvényeiről szólnak. Argentína, Belgium, Kanada, Franciaország, Hollandia, Holland-gyarmatok, India, Norvégia, Svédország és Svájc államok valutáiban fizetik utánuk a kamatokat.

CSILLAGÁSZATI SZÁMOK

Angliának célja ezeket a papírokat az Egyesült Államokban lombardirozni, hogy ezen az úton szerezzon folyópénzt (Curency) a kiadásaihoz, melyet fizetnie kell külföldi megrendelésért. A háború gazdasági oldalát így készíti elő, hogy saját valutáját visszatartás ne érhesse és aranyát Brit Jegybank pincéjében megőrizhesse. Tudnunk kell, hogy Románia is csak dollár ellenében ad már olajat.

Ez a szédítő 3 ezer 300 millió font összeg kerekén véve 80 ezer millió arany korona. Nyolevan milliárd békebeli nehéz aranykorona. Lejben számítva ezt a mozgósított angolai összeget és a zugban fizetett 2000 lejjel vesszük a fontot,

akkor 6 billió és 600 milliárd lej jön ki, mely Románia (évi költségvetését 30 ezer millióval számítva), 220 évi állami budget-összegének felel meg.

AZ ARANY LAVINA

Erdemes gondolkozni afőlről, hogy miként tudott Anglia ily szédítő vagyont felhalmozni, hogy egy pár állam részére a milliárdoknak ezt a tömegét tudta ki-kölcsönözni. Mi van felhalmozva, akkumulálva bent a Szigetországban és a többi gyarmatokban ezen fölül még? Sok!

Anglia a szigetein levő elszigeteltségében folyton gyarapodott. Gazdasági válság, elértéktelenedés soha sem érte az angol valutát, a Brit Birodalmat. A készpénz gyűlt, halmozódott, tornyosult. A megszerzetekből újabb befektetések keletkeztek. A gyarmatok is izzadták a készpénz vágyát.

Az Angol Bank pincéjében hegyekként gyűltek az arany téglák, aranyrudak. A legendás földalatti beton-trezer olthatlan szomjával nyelte a tulajdonváltozás ezer mindenféle formája által keletkezett kincseket. Európán kívül Amerika, Ausztrália, Afrika (ott különösen India termelése) aranya, gyémántja, kaucsukja, olaja, hajózása, ipara, mezőgazdasága tornyosította a vagyont, hogy vágható kuponok jövedelmet-nyújtó papírjai keletkezzenek, járadékok, melyek kényelmes életet, kellemet, kulturális és civilizatorikus fensőbb-séget biztosítsanak az angoloknak.

Ott a kődös Albionban évszázadok alatt a kis kezdő tőke, a kis vagyon úgy terpeszkedett, nőtt, gömbölyödött naggyá, mint ahogy a kis madár szájából kihullott mag körül keletkezik falvakat elseprő hölgemolygága a rettentő lavina.

HATVÁNYOZOTT MÉRTEKBEK

A tőke, ha csak 5 százalékkal kamatoztatjuk, 14 évenként duplázódik meg a kamatos kamatok által. 100-ból 14 év alatt 200 lesz, 28 év után 400-ra fűdik. Az angolok csillagászati számokká való vagyonhalmozódása, duplázódása így érthető meg. Nőtt a kis vagyon, kétszereződött, mint ahogy a sakktábla legendája szerint a 64. négyzetre oly tömegű buza szem jutna, ha az első után minden négyzetre az előbbi dupláját tennék, hogy a Föld nem volna elég elhelyezni a végén az egészet.

A Brit Birodalom polgárai jól tudják, hogy a mai háború következtében felajánlott vagyonukkal jólétüket, a világ fölötti uralmukat kell mentsek. Amikor ezt a szédítően rettenetes nagy vagyont, vagyonuknak azonban csak kis töredékét mozgósították és szó nélkül adták államuk rendelkezésére, érzik, hogy jól számították, mert ezzel a vagyonnal a többi, mindent kell mentsenek. Ez a csillagászati vagyonösszeg, hogy érzelhető legyen, az alanti szemléltetéssel lehet világossá tenni: Egy négyzetméter területre el lehet helyezni 50 darab 500 lejes bankjegyet, összesen 25.000 lejt. Egy hektár területre 250 millió lejnyi jöhet. Négy hektár 1 milliárdot. Így aztán 26.400 hektár terület borítana be 500 lejesekben az itt érintett angol értékpapír vagyon, vagyis kerekén 50 ezer hold területet.

Nagy térről van szó. Érthető, ha Anglia 3 évre kíván berendezkedni és mérhetően vagyonát löki kard mellett a háború serpenyőjébe.

CSISZÁR LAJOS.

Szeptember 24-én nagyszabású légvédelmi gyakorlatot tartanak Kolozsváron

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) Kolozsvár polgármesteri hivatalának MONT hivatala 1004—1939. szám alatt hirdetményt bocsátott ki, amelyben a közönség tudomására hozza, hogy szeptember 24-én, vasárnap délből 12 órakor az Unirii-téren a városháza előtt oktató jellegű légvédelmi gyakorlatot fognak tartani.

A MONT vezetősége kéri a közönséget, hogy minél nagyobb számban jelenjen meg ezen a légvédelmi bemutató gyakorlaton és hozza magával gázálarcait is, miután ezt a gyakorlatot a légvédelmi törvény 11. szakaszának rendelkezése szellemében a polgári lakosság megfelelő kiképzése céljából tartják meg és ez alkalommal harci gázokat is fognak használni. A hirdetés felhívja az összes vállalatok vezetőit, utasítsák személyzetüket és alkalmazottaikat, hogy gázálarcukkal együtt jelenjenek meg a gyakorlaton. Azok,

akik nem rendelkeznek gázálarccal, azt beszerezhetik a Solidaritatea Românească szövetségénél a Piața Unirii 1. szám alatt darabonként 640 lejes áron.

A szeptember 24-iki vasárnapon meg tartandó légvédelmi gyakorlatnál a közönséget nem figyelmeztetik a riadójelek és így a közönségnek nem is kell az óvóhelyekre vonulnia. A lakosság megfelelő tájékoztatása és kiképzése céljából néhány légi bombát fognak ledobni, majd a kolozsvári katonai tűzoltóság osztagai megkezdik a mentési feladatokat. A gyakorlat egész ideje alatt a közönség megfelelő tájékoztatást és utasítást fog kapni a városháza erkélyén elhelyezett hangszórók útján.

A vonatkozó hirdetményt dr. Bornemisa Sebastian Kolozsvár város polgármestere és dr. V. Sortan, a városháza MONT hivatalának főnöke írták alá.

Összeütközött a személyvonat a tehervonattal: két halott, négy sebesült

Bukarestből jelenti a Rador: Szerdáról csütörtökre virradó éjszaka egy személyvonat összeütközött egy tehervonattal Cotofeni vasúti állomás bejáratánál a Craiova—Filiușu vasútvonalon. A személyvonat postakocsija kiskiklott és súlyosan megrongálódott az egyik III. osztályú személykocsi is. A tehervonat egy ciszternavagonja és más három kocsija kiskiklott. Az összeütközés következtében két ember meghalt, négy pedig megsebesült. A halottak a követ-

kezők: Robu Constantin és a tehervonattal Cucu Solitas nevű vezetője. Az összeütközés Jon Stolnicu vasúti forgalmi tisztviselő mulasztásából történt, aki a Cotofeni állomáson teljesített szolgálatot, de hibás a tehervonat mozdonyvezetője is, aki nem tette meg a szükséges intézkedéseket, hogy vonatját a kellő időben lefékezze. A mulasztást elkövető vasutasokkal szemben megindították a szigorú megtorló eljárást.

Szigoru egészségügyi intézkedéseket fogantatosítottak a romániai kikötőkben

(BUCUREȘTI.) Dr. Nicola Marinescu tábornok, közegészségügyi miniszter rendeletet adott ki, amelynek értelmében a romániai kikötőkben felfüggesztik azokat az egészségügyi intézkedéseket, amelyeket a folyó évi augusztus 17-én léptettek életbe az Iránból, Afganisztánból, Beludzsisztánból, valamint az Arab-tenger, a Vörös-tenger és a Deaden-öbölből Romániába érkező utasokkal szemben. Ezekkel az utasokkal szemben a román hatóságok szigorú egészségügyi védőintézkedéseket fogantatosítottak, mint olyanokkal szemben, akik kole-

rál fertőzött vidékről érkeztek.

Az egészségügyi minisztérium megállapítása szerint erre az óvintézkedésre most már nincs szükség s így az említett országokból és tengerekről érkező utasokkal szemben nem alkalmazkazzák tovább a megszorító intézkedéseket. Az angol indiai részeket azonban továbbra is kolerával fertőzött területeknek nyilvánították és ennek következtében az Angol-Indiából érkező utasokat a román kikötőkben a jövőben is a legszigorúbb egészségügyi ellenőrzés alá vonják.

Ki ölte meg a csernovici örömlányt?

Süketnéma a bünper koronatanuja

(CERNAUTI.) A bünügyi tábla előtt most tartották meg a fő tárgyalást a Bukovina fővárosában néhány évvel ezelőtt meggyilkolt Schuster Mina örömlány állítólagos gyilkosainak nagyszabású bünperében. A szerencsétlen leányt — mint annak idején megírtuk — a temető közelében levő egyik

csűrben meggyilkolva, holtan találták meg.

A rendőrség részéről bevezetett nyomozás során letartóztatták Nachman és Faust nevű külvárosi fiatalembereket, akik ellen az a gyanu merült fel, hogy ők ölték meg a szerencsétlen leányt. A két fiatalember azonban alhatatosan tagadta a terhükre rótt büncelekményt. Az ügyészség ekkor a bizonyítási eljárás kiegészítését rendelte el és a rendőrség széles körben be is vezette a nyomozást és vizsgálatot, amelynek állítólagos szemtanú felbukkanása adott új fordulatot.

JELENTKEZIK A SÜKETNÉMA SZEMTANU

A kibővített vizsgálat során jelent-

kezett Adler Osias süketnéma fiatalember, aki bizalmasabb kapcsolatot tartott fenn Schuster Minával, a szerencsétlen nő meggyilkolása előtt. A süketnéma a rendőrség tudomására hozta, hogy

a Faust nevű fiatalembernek állandó és szoros kapcsolata volt a meggyilkolt nővel és ezt az állítást tárgyi bizonyítékokkal is alátámasztotta.

A bünügyi tábla előtt megtartott tárgyaláson a süketnéma Adler Osias — Cernauteanu egyetemi tanár közvetítésével — előadta, hogy hogyan ismerkedett meg Schuster Minával és milyen kapcsolat volt közte, a meggyilkolt nő és Faust nevű udvarlója között. A süketnéma koronatanu a bíróság tudomására adta azt is, hogy miután évekként ezelőtt történt eseményről van szó, a részletekre most már nem emlékszik teljes pontossággal, de meggyőződése, hogy az örömlányt a két gyanúsított tette el láb alól.

Fájdalomtól megtörve és soha el nem felejtve: Julia nevű felesége, Doina, Steluța és Zaharia nevű gyermekei, Maria és Atanasie testvérei és sógora, Zaharie Petrescu fivére és a rokoncsaládok nevében is jelentik, hogy a szeretett:

TRAIAN I. PETRESCU

írszólviselő

35 éves korában szeptember 19-én meghalt. Temetése szept. 21-én volt a kolozsvári köztemető halottas kápolnájából általános részvét mellett.

UJABB BONYODALOM

A tárgyaláson a süketnéma koronatanu vallomásával kapcsolatosan újabb bonyodalmak keletkeztek. A fiatalember előadta, hogy

a meggyilkolt nő és a gyilkossal gyanúsított Faust nevű fiatalember kapcsolatáról tudomással bírt Kraus Josif fiatalember is, akinek kihallgatását javasolta.

Az ügyészség, mint a vád képviselője elfogadta a tanu előterjesztését, kérte a tárgyalás elnapolását és úgy Kraus Josifnak, mint az esetleges többi tanuknak is a megidézését. A bünügyi tábla elfogadta az ügyészi indítványt és a tárgyalás folytatását november elsejére halasztotta el, egyben pedig elrendelte Kraus Josifnak és a többi tanuknak is az új tárgyalási napra való beidézését. Jogász körökben nagy érdeklődéssel várják a hozandó ítéletet, amelyben döntő szerepet játszik a süketnéma vallomása.

Vikendszabadságot kérnek a szállítási vállalatok tisztviselői

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) A legtöbb kolozsvári vállalatnál a tisztviselők szombaton délután megkapják a hétvégi vakációt. A szállító cégek tisztviselői is hosszú idő óta harcolnak azért, hogy ebben a kiváltságban ők is részesüljenek, a főnökök azonban elzárkóztak mindig a kérés teljesítése elől.

A tisztviselők most a munkügyi vezérfelügyelő közbenjárását kérték az ügy békés rendezésére. Remélik, hogy kis jóakarattal sikerülni fog kiharcolni, miként a többi cégek tisztviselőinek is, azt a jogot, hogy szombaton délután már megkezdhesék vikendjükét.

Tilos a nem fertőtlenített rongyszákak vasuton való szállítása

(BUCUREȘTI.) A CFR vezérigazgatósága arról értesült, hogy egyes vasúti állomásokon olyan zsákokban fogadtak el szállításra küldeményeket, amelyekben régi rongydarabok vannak. Tekintettel arra, hogy ez a körülmény veszélyezteti a közegészséget, a vasúti vezérigazgatóság rendeletet adott ki az összes vasúti igazgatóságoknak, amelyeknek megtiltotta, hogy szállításra felveszenek olyan zsákokat, amelyekben gypjurongv. szövethulladékok vagy használt ruhák vannak és amelyeket előzőleg nem sterilizáltak.

Az ilyen küldeményeket csak abban az esetben szabad felvenni vasúti szállításra, ha a zsákokon rajta van az illetékes egészségügyi hatóság zárópecsétje, amely igazolja, hogy a zsákot és annak tartalmát feladás előtt megfelelő módon fertőtlenítették.

Apróhirdetések

APRÓHIRDETÉSI ÁRAINK: Szavanként 1 lej, vastagabb betűkkel 2 és 3 lej, Jelíges és cím nélküli hirdetések kezelési díja 5 lej. Legkisebb hirdetés ára 10 lej. Csak portózzott jelíges leveleket továbbítunk és csak válaszbélyeggel ellátott levelekre válaszolunk. Apróhirdetéseket csak a közlési díj előzetes lefizetése mellett veszünk fel. Hivatalos óra reggel 8-tól este 7-ig. Hirdetéseket aznap megjelenszre csak délelőtt 10 óráig veszünk fel.

VILLANYONDOLALÁS külföldi módszerrel és szerekkel. Csak párolva és nem kiszáritva. 14 perc alatt előállítva, a haj fényt és hullámot kap. Nyolc havi garancia. Már csak 150 lej! Reg. Ferdinand 30 Hölgyfodrászszalon. (2919)

ADÁS-VÉTEL
ARANYFOGAKAT, ékszereket, (akár tört állapotban), gyémánt és brilliáns köveket állandóan veszünk. Casa Orologer, Cluj, Piața Mihai Viteazul 11. szám. (2684)

INGYEN nem, de hibetelenül olcsón vásárolhat finom férfiruha és kabát szöveteit, készfahérműt, kötöttáru, maradékokat Finkelsteinnál. Str. Stroescu 3. udvarban, Urania mozi hátmögött. (2678)

MODERN konyhaberendezés, valódi új szíszkinbunda, szépen éneklő kanárik nagyon olcsón eladók. Cal. Reg. Maria 24. asztalosműhely. (4385)

ŐCSKA cinket minden alakban 10 kiló gramon felüli mennyiségben állandóan veszünk. Triumf S. A. Cal. Dorobanților 118. (hátsó udvarban). (3849)

9000 lej! modern dióhálók, kombinált szekrények, rökamiék, lakácsok konyhák és 6500 lej! diófaszínű háló szüregesen eladók. Cal. Victoriei 25. asztalosnál. (4271)

MAKULATURA, ujságsomagoló papírt kapható 10kg-os tételekben a kiadóhivatalban.

LEGMODERNEBB mély és sport gyermekcsokik gyári árban, javításokat vállalunk. Str. Fabrica de Zahăr 47. Telefon: 19-03. (4370)

600 lej egy férfi strapa öltönyre való szövet. Sámuel, Str. Măloasă 19. (4326)

ŐCSKARUHÁKAT, télikabátokat, fel emelt árban veszünk olcsón eladók. Str. Memorandului 4. Kapu alatt. (4307)

PRIMA tűzifa olcsón megrendelhető Primaria trafikban. (4391)

ŐCSKARUHÁKAT vesznek és nagy választékban eladók, megyék házház is. Grünfeld, Piața Unirii 18. (4357)

ELADÓ új kétkerekű taliga. Cal. Marechal Foch 177. (4464)

EGY új barna, slicelt háló olcsón eladó. Str. Radulescu 50. (4467)

PRIMA boroshordók 500—1400-ig olcsón eladók. Érdeklődni a kiadóban. (4470)

40 darab láda eladó. Cal. Marechal Foch 94-a. szám. (4475)

ELADÓ sürgősen 2 nagy tiszta boroshordó transportképesek. Cim: Spielmann, P. Mihai Viteazul 25. (4478)

ÉPÍTKEZÉSHEZ való kő eladó. Cal. Decebal 19. (4460)

FÉNYKÉPEZŐGÉP 10x15, dupla kihuzattal, Doppel Anastignat 6 fémkuzettával, bőrtáskával, faállvánnyal, színszűrőkkel 4 ezer lejért eladó. Foto Sport. Str. Baritiu 10. (4517)

ELADÓ nagy függőlámpa, egy kályha, Columbia patefon, írógép, ágyak, stb. nagyon olcsón. Str. Tebei 21. (4497)

URAK! Férfifelhérmű nagy választékban, olcsó részletfizetésre is kapható. Cal. Decebal 10. (4506)

FARÓKAT vesznek. Cim a kiadóban. (4507)

KERESTETIK egy harisnya körkötőgép 84-es nagy és 42-es kis tüvel. Turda, Str. Hajdú I. (4481)

INGATLAN

ELADÓ házak a Strada Romulus utcában kifogástalan állapotban lévő sarokház eladó 420.000 lejért, több lakással és 3 üzemhelyiséggel, havi jövedelem 6000 lej. — Az Astoria háta megett eladó szépfekvésű napos helyen 1 szobás, konyhás ház 150.000 lejért, azonnal beköltöztethető. — Eladó egy központi fekvésű 3 szobás teljes komforttal bíró ház 500 ezer lejért és Regala ucca legszebb helyén nagy ház 170.000 lejért, hol 100.000 lej bankadósság átvehető. Ért.: Cal. Reg. Carol II. No. 13. alatt I. emelet 2. ajtó. d. u. 4—6-ig. (2718)

ELADÓ két 700 nm.-es parcella 15 m. fronttal a Petran kertben. Értekezni: Str. Episcop Ciorogara. (4453)

HÁZ Grigorescu-negyedben 140.000 lejért eladó, bankadósság átvehető. Str. Fântânelei végében, Str. Protopodolă 2. (4469)

ELADÓ házhelyek. Érdeklődni Banca de Credit Comercial Somogyinál, Piața Unirii 20. (4472)

KISEBB házat keresek megvételre központban, vagy környéken. Ajánlatokat „Központi” jelígre kiadóba kérem. (4496)

ÁLLAST KERES

EGYEDÜLÁLLÓ idősebb férfi ügynöki, raktárnoki, vagy vendéglőben konyhafelügyelői állást keres. Pandula Árpád, Str. Ecaterina Varga 4. (4443)

FIATAL uriaszony házvezetőnőnek elmenne magányos urhoz vidékre is. Címeket a kiadóba „Rendszerető” jelígre. (4452)

HÁZMESTERI állást keresek viz, villany szerelő mester, vagy épület karbantartását vállalom intézetnél is, többéves intézet praxissal. Címeket „Kis család” jelígre. (4476)

INTELLIGENS urleány elmenne házvezetőnőnek egy pár ember mellé. Címeket „Szolid” jelígre a kiadóba kérek. (4500)

5000 lej garanciával bármilyen állást elfoglalnék. Címeket „Márja” jelígre a kiadóba kérek. (4501)

ÁLLAST KAPHAT

BEJÁRÓNÓ kerestetik azonnalra egész napra. Str. Saguna 4. (Restaurant). (2738)

KÉMÉNYSÉPRŐ segédek azonnal felvesz Vanca Vasile, Bistrița. Str. Vasile Alexandri 5. (2717)

EGY bejárónó azonnali belépésre kerestetik. Cim: Ilie Dăncila, Str. Dacia 4. sz. (4425)

NEWYORK szálloda keres mosóházba azonnalra megbízható gyermektelen házaspárt, lakást is kap. (4461)

KERESEK garanciával rendelkező akvizitort, magas jutalékkal, kinek széleskörű ismeretése van a városban. Krausz Victor fakeskedő, Cluj, Str. Chintăului 1. (4466)

FŐZÉSHEZ értő bejárónó kerestetik. C. Decebal 3-a. Bodega. (4515)

BEJÁRÓNÓT, megbízható azonnal felvesz félnapra kétszemélyes uricsalád. Str. Clemenceau 7-a. em. (4512)

FÜSZERÜZLET keres fiatal kiszolgáló leányt. Str. Marinescu 42. (4491)

CIPÉSZSEGÉDET állandó új munkára felveszek. Str. Paris 76. (4509)

BEJÁRÓNÓT felvesz Str. Reg. Maria 32. cukrászda. (4511)

KÜLÖNFÉLÉK

PRIMA tűzifa olcsón megrendelhető Primaria trafikban. (4390)

IVANCSO ILUS kéri, címét azonnal Bistrița-ra ismert helyre megadni. Sándor. (4431)

TÁRSULNÉK, átvinnék, vagy bérelnék bevezetett lakatosműhelyt, vagy más kisebb üzemet. Cim a kiadóban. (4420)

PÉNZES társat keresek nagyobb mennyiségű fa megvételéhez, tőke és jövedelem biztosítva. „Komoly fakeskedő” jelígre. (4473)

POLOSKÁT, molyt, svábbogarat, egeret, patkányt, stb. garanciával irt teljes szagtalanítással „Polynea” laboratórium Paragáz-osztálya, Str. Cons. National. 3. (Főpostánál) Telefon 34-75. (4514)

OKTATÁS

KÖNYVELESI TANFOLYAM Falk Dezsőnél. Calea Regele Ferdinand No. 34. (8456)

HARMADIK gimnázista elvállalja elemisták tanítását nagyon olcsón. Perfekt román. Str. Văcărescu 28. (4441)

SZABÁSZATI kurzus kezdődik Löwy szallomban. Str. Bob 13. I. (4505)

ANGOL NYELVTANÍTÁS könnyed mód szerrel. Cim Királynál, P. Unirii 15. (4477)

FRANCIA nyelvet modern módszerrel tanít, akadémistákat, középiskolásokat felelősséggel előkészít Párisban tanult nyelvtanár. Str. Dacia 4., I. 7. (Urania-mozgó sarkán.) (4440)

KIADÓ LAKÁS

KIADÓ november 1-ére 3 szoba, konyha, fürdőszoba, komfortos modern új villa kerttel. Str. Gen. Grigorescu 27. (4050)

KIADÓ 4 szobás, összkomfortos lakás november 1-re. Str. Cantemir 17. (4333)

BORBÉLY és hölgyfodrászatnak alkalmas üzemhelyiség kiadó havi 1400 lejért. Str. Gen. Grigorescu 57. Ért.: Kozák Boróczy, Cluj, P. M. Viteazul 15. (2728)

NAGY alkóvos szoba modern összes komforttal kiadó. Str. Ilie Măcelar 20. (4429)

ÜZLETHELYISÉG nagy kirakattal minden szakmának alkalmas, azonnal kiadó. Str. Regina Maria 43. (4454)

KIADÓ azonnalra két szoba, konyha összkomfortos új lakás. Cim: Str. Pietroasă 14-a. (4468)

600 LEJÉRT 2 szoba, konyha kiadó. Str. Baciu 52. Fűtőház felé. (4465)

EGÉSZSÉGES szoba, konyha, speiz azonnalra olcsón kiadó. Cim a kiadóban. (4471)

2 SZOBA és konyha kiadó. Cal. Marechal Foch 94-a. (4474)

SZÜTERIN lakás, megfelelő mellékkeliségekkel, esetleg csak egy szoba butorozva kiadó. Str. Garibaldi 4. (4479)

KIADÓ 2 szoba, konyha istállósval vagy anélkül azonnalra, megint 1 szoba, konyha Str. Andrei Muresan 94. Martin Miklósnál. (4482)

BELVÁROSBAN két egymásba nyíló elegáns berendezett, külön előszobás uccai lakás, esetleg konyha használatra kiadó. Cim a kiadóban. (4483)

KIADÓ sürgősen 700 lejért új 1 szoba, konyha, speiz kerttel különálló udvaron. Str. Grădăsteanu 53 (Stadion mellett). Érdeklődni Str. Grigorescu 72., Filipnél. (4484)

KIADÓ szép uccai szoba előkerttel, mellékkeliségekkel. Str. Take Ionescu 51. sz. (4486)

KIADÓ szoba, konyha 500 lejért. Str. Iuliu Cesar 1. (4488)

UCCAI napos 1 szoba, konyha, vagy 2 szoba, konyha azonnal kiadó. Str. Gelu 34. (4490)

KIADÓ napos oldalon száraz szoba, konyha, szüterén. Cal. Traian 49. (4492)

KERTES házban 2 szoba, konyha, fürdőszoba kiadó. Budai Deleanu 17. Megtekinthető délután 3—6-ig. (4495)

LAKÁST KERES

KÜLÖN telken 1—2 szobás lakást keresek mellékkeliségekkel azonnalra. Ajánlatot „Külön telek” jelígre a kiadóba. (4422)

SÉTATÉR közelében 2—3 szobás kertes lakást keresek novemberre. Cim a kiadóban. (4480)

Mozi

ROYAL MOZGÓ: Chaplin felesége, Paulette Godard, Douglas Fairbanks jr., Janet Gaynor. 3 világsztár világfilmje: **Fiatalság.** Minden fiatal és öreg nézze meg, amelyben fontos utmutatást talál a mai helyzet nehéz problémáihoz.

CAPITOL MOZGÓ: Az új szezon legnagyobb premierje: **A bánatos ucca.** Hugó Bettauer remekműve filmen. Fősz.: Dita Parlo, Inkijinnoff és Albert Prejean.

RIO MOZGÓ: Ma 3, 6 -s 9-kor. Két világláger: **I. Fegyenc voltam.** (En és Te). Társadalmi dráma. Az évad szenzációja. Fősz.: George Raft és Sylvia Sydney. **II. Honfoglalók.** Monumentális rendezésű Wild-West film. Nagyobb, mint a Bengali. Fősz.: Joel Mc. Crea és Frances Dee. **III. Híradó.** Kív. műsorunk: **Tura, a dzsungel királynője.** Színes film. Fősz.: Dorothy Lamour. **II. A titokzatos 24-es kém.** Fősz.: Herbert Marshall.

SELECT MOZGÓ: Fehér karnevál (Jég-ünnepély) 1940. legsodálatosabb látványa ez a film, melynek eleganciája és fénye minden eddig felülmúl. Főszerepben: Joan Crawford és James Stuart.

URANIA MOZGÓ: Szenzációs dupla műsor. **I. Munkanélküliek.** A három Ritz-fivér szenzációs vígjátéka. **II. Bűntény a Ringen.** Kalandfilm, Fősz.: Péter Lorre.

THALIA MOZGÓ: Ma és mindennap. Minden idők leghatalmasabb dzsungel világlágere: **Az őserdők hősei.** Mindkét rész egyszerre egy helyért. Előadások ma és mindennap: 3, 6 és 9 órakor.

A THALIA MAGYAR SZÍNHÁZ MŰSORA:

Szeptember 24. vasárnap d. u. 3: **Jancsi és Juliska** (Gyermekekkel való zenével, táncokkal és dalokkal. Jancsi: Fényes Alice, a többi főszerepekben: Beness, Czopán, Miklóssy, Faludi, Deésy, stb. Nagyon olcsó matiné helyárrakkal.)

Délután 6: **Gyimesi vadvirág.**

Este 9: **Déryné ifjasszony** (Herczeg Ferenc vígjátéka. Ünnepi megnyitó előadás. Rendező: Kádár Imre. Fősz.: Fényes Alice, Paál Magda, Havadi Nagy Ilonka, Miklóssy, Czopán, Rajnai Elli, Kovács György, Nagy István, Réthelyi Csóka, Deésy, Szabados, Lantos, Bodó, Dancsó, Csengeri Lajos, Solymossy, stb. Az énekkart Stefanidesz vezényli. Premier bérlet 1. szám.)

Hétfő fél 9: **Déryné ifjasszony** (Rendes bérlet 1. szám.)

Kedd fél 9: **Déryné ifjasszony** (Irodalmi bérlet 1. szám.)

A Maros folyóba fulladt a piaci árusnő

Marosvásárhelyről jelentik: Megrendítő halálos szerencsétlenség történt a Maros-folyó városi turbinájánál. Farakas Róza 45 éves asszony, aki zöldséget és gyümölcsöt árul a marosvásárhelyi piacon, lement a turbinához, hogy abból egy edénnyel vizet merítsen. Miközben a mély víz fölé hajolt, elszédült, elvesztette egyensúlyát és a hullámok közé esett. A szerencsétlenségnek szemtanuja volt Dumitru Bucur halász, aki azonnal az asszony segítségére sietett, de mire a mély örvényből ki tudta emelni, a piaci árusnő már megfulladt. A halálos szerencsétlenség ügyében a hatóságok bevezetik a vizsgálatot.

— **A fővárosban kísérleti jelleggel mérsékelték a közvilágítást.** Bukarestből jelentik: A fővárosi gáz- és villamosmű légvédelmi gyakorlatokra való tekintettel korlátozta az uccai közvilágítást. Az intézkedésnek egyelőre csak átmeneti és kísérleti jellege van.

— **Dániában felemelték a leszámítolási kamatlábat.** Koppenhágából jelenti a Rador: A dán Nemzeti Bank elhatározta, hogy a leszámítolási kamatlábat egy százalékkal felemeli. A felemeléssel a dániai leszámítolási kamatláb jelenleg 4 és fél százalék.

— **Gyógyíthatatlan betegsége miatt öngyilkos lett a szovátai asszony.** Marosvásárhelyről jelentik: Ágoston Róza 53 éves szovátai asszony lakásának szobájában felakasztotta magát és mire tettét észrevették, már halott volt. A bevezetett vizsgálat során megállapítást nyert, hogy az asszony gyógyíthatatlan betegsége miatt dobta el magát az életet.

— **Magyarország és Portugália között visszaállították az utlevelek vizum kötelezettségét.** Lisszabonból jelenti a Rador: A magyar külügyminisztérium jelentése szerint Magyarország a folyó évi szeptember 15-ével megszüntette Portugáliával azt az egyezményt, amelynek értelmében a két állam alattvalói utleveleik vizumozása nélkül utazhattak kölcsönösen a két állam területére. Szeptember 15-től kezdve Magyarország és Portugália között újra visszaállították az utlevelek vizumkötelezettségét.

— **Fejszével támadt barátnőjére az ittas munkás.** Temesvárról jelentik: A Telegrafului ucca lakói az elmúlt éjjel segélykiáltásokra lettek figyelmesek. Behatolva az ucca 4. szám alatt levő házába, mély sebtől vérezve, félig eszméletlen állapotban találták meg Domnica Mison nevű asszonyt, aki már hős szabb idő óta élt vadházasságban Tóth Vince nevű munkással. Az asszony jobb karjából vastag sugarban ömlött a vér. Sebeit bekötözték és eszméletre térítették, majd az asszony elmondotta, hogy barátja részegen tért haza és civakodni kezdett vele. A veszekedés hevében felkapta a kezeügyében levő fejszét és azal szúlyos ütést mért karjára. Az asszonyt a mentők beszállították a kórházba, a kegyetlenkedő vadházastárs ellen pedig a rendőrség megindította az eljárást.

Hírek

NAPTÁR. 1939. Szeptember 23, Szombat. róm. kat. és prot.: Tekla. Ort.: Zümislirea Sf. Ion B. Izr.: 10 Tisri. Jom Kippur.

VIDÉKI ELŐFIZETÉSI ÁRAINK:
Egész évre 550, fél évre 280, negyedévre 150, egy hónapra 50 lej.

JÓESTÉTI!

BIZTATÓ KILÁTÁS.

Udvarló: Mit mondtak szüleid ahhoz, hogy el akarlak venni feleségül?

Fiatal lány: Apám még nem tud róla, a mama pedig alig várja, hogy beszéljen veled, már nagyon szeretne ellentmondani...

AKASZTOTT EMBER.

Kiss karonfogva barátját, Nagyot és a kávéházban az egyik asztalhoz lépve, így szól az ott ülő urhoz:

— Kedves ügyvéd ur, engedje meg, hogy bemutassam barátomat, az „akasztott embert”.

— Hogy-hogy akasztott ember? — csodálkozik az ügyvéd.

— Ugy — válaszolja Nagy — hogy már egy fél éve lóg 500 lejemmel.

— **Ügyeletes gyógyszerárak.** Szeptember 23-án szombaton reggeltől szeptember 30-án, szombaton reggelig a következő gyógyszerárak teljesítenek éjeli szolgálatot: Lukács utóda, Memorandului-ut, dr. Olariu, Regina Maria-ucca; Minerva, Regele Ferdinand-ut; dr. Rusu, Cipariu-ucca.

— **Elindult a norvég bálnahalász hajóraj.** Oslóból jelenti a Rador: Az egész norvég bálnahalász hajóraj nagy előkészületet tesz a halászat megkezdésére. A halászok remélik, hogy gazdag zsákmánnyal térnek majd vissza.

— **Halálozás.** Albu Pavel földműves, az ismert monostori vállalkozó, tegnap este 55 éves korában elhunyt. Halálát szélvész okozta gyászolja.

— **Robbanás egy angol hajógyárban.** Londonból jelenti a Rador: Csütörtökön reggel a Vatesheadban levő hajógyárban robbanás történt. Egy munkás meghalt, másik kettő megsebesült.

— **A kolozsvári munkakamara felhívása az ólommal dolgozó iparvállalatokhoz.** A kolozsvári munkakamara 4941—1939. szám alatt rendeletet adott ki, amely a következőket tartalmazza: A Monitorul Oficial 1933. évi február 13-án megjelent 36. számában közölt egészségügyi törvény szabályzatának 1. és 11. szakasza értelmében közöljük az összes érdekeltekkel, hogy azok a vállalatok, amelyek ólmot vagy ólomösszetételt használnak az olvasztásnál (nyomdák) a munkások egészségének és életének védelme érdekében kötelesek munkásaiknak, mielőtt azok a munkát megkezdik, személyenként félliter forrált vagy pasztörizált tejet adni.

— **Jom-kippuri istentiszteletek rendje** a Regele Ferdinand-uti nagytemplomban és pótimaházban. Jom Kippur (Engesztelő nap) előestéjén, szeptember 22-én, pénteken az istentisztelet (Kol Nidre) 6 óra 15 perckor kezdődik. Szombaton, Jom Kippur napján a reggeli ima 7 órakor kezdődik, folytatódva a Mussaf és Maskir. Prédikáció péntek este és szombat délelőtt.

— **Szerelmi bánatában öngyilkosságot kísérelt meg a kolozsvári cselédleány.** Megrendítő öngyilkosság történt a Cosmutza-féle szanatóriumban. Florica Danea 19 éves cselédleány veszedelmes méreget öngyilkosságot kísérelt meg. Az öngyilkosságot a szanatórium orvosai felfedezték, első segélyben részesítették a cselédleányt, akit azután be szállítottak az egyetemi klinika belgyógyászati osztályára. A bevezetett vizsgálat során megállapítást nyert, hogy Florica Danea szerelmi bánata miatt akarta eldobni magát az életet. Állapota rendkívül súlyos, kevés remény van életbenmaradásához.

Házasság útján vándoroltatnak ki palesztinai férfiak középeurópai zsidó nőket

A kormányok nem gördítenek akadályt az ilyen házasságok elé

BUDAPEST.) Az utóbbi időben sokasodott, hogy Palesztinából régebben ott tartózkodó és angol állampolgársággal bíró fiatal emberek érkeznek Magyarországra, de tudomásunk szerint a cseh-morva protektorátus területére is és házasságot kötnek zsidó lányokkal, akiket azután kivisznek magukkal Palesztinába.

A két országban fennálló szigorú zsidótörvények miatt ez egyik módja lett a zsidó nők kivándorlásának. Természetesen csak keveseknek jut az a szerencse, hogy ilyen módon tudjanak új egzisztenciát alapítani maguknak.

A magyar és a német kormány is — értesülésünk szerint — semmiféle akadályt az ilyen házasságok útjába nem gördít és a zsidó lányokat kien-gedi területéről.

Sokan azt kívánják, hogy megfordítva is bár így lehetne, nevezetesen, hogy palesztinai zsidó lányok vihes-senek ki középeurópai zsidó férfiakat, amiként amerikai nő például kiviheti magával vőlegényét, illetve ujdonsült férjét. Palesztina azonban ezt a kedvezményt már nem biztosítja és házasság útján csak nő válhat ottani állampolgárrá.

— **Külön időpontban vizsgálhatnak a fegyvergyakorlatra behívott egyetemi és főiskolai hallgatók.** Bukarestből jelenti a Rador: A nemzetnevelésügyi minisztérium rendeletet adott ki, amelynek értelmében azok a főiskolai hallgatók, akik jelenleg fegyvergyakorlatot teljesítenek, külön időpontban tessenék le egyetemi, illetve főiskolai vizsgájukat. A vizsgák időpontját később, akkor fogják megállapítani, amikor az érdekelt egyetemi és főiskolai hallgatók már befejezték a katonai fegyvergyakorlatukat.

— **A kolozsvári bűnügyi tábla újól megkezdte működését.** A kolozsvári bűnügyi tábla ujonnan kinevezett elnöke dr. Liviu Gh. Ilea megtette a megfelelő intézkedéseket, hogy a bűnügyi tábla újól megkezdje tevékenységét és kitűzzék főtárgyalásra a különböző bűnügyeket.

— **Őszi háláadó istentisztelet az unitáriusoknál.** Az unitárius templomban szeptember 24-én, vasárnap lesz a szokásos — Urvacsorával egybekötött — őszi háláadó istentisztelet. Ez alkalommal egyházi beszédet tart Ürmösi Károly tb. esperes és urvacsorai ágendát mond Erdő János s. lelkes.

— **Okszerű takarmányozás cimen** Szeghő Dénes nyug. állattenyésztési felügyelő, az EMGE állattenyésztési felügyelője tollából az Erdélyi Magyar Gazdasági Egylet Állattenyésztési Szakosztályának kiadásában, több mint 100 oldal terjedelemben, képekkel gazdagon díszítve igen értékes szakmunka jelent meg, mely úgy a kis, mint nagyobb gazdák számára nélkülözhetetlen. A takarmányozás alapfogalmait a különféle szálak, gyök és gumós, valamint az összes abraktakarmányokat, azok tápértékét tudományos alapon, népies modorban ismerteti. Külön fejezetekben részletesen ismerteti a szarvasmarhák, lovak, sertések, juhok, baromfiak és egyéb apró háziállatok szakszerű takarmányozását. Külön fejezetben tárgyalja a növények és felnőtt használati és tenyészállatok, hizók gazdaságos táplálását. A könyv számos kimutatást közöl, amelyek a modern állattenyésztők részére gyakorlati téren sok értékes szemléltető tájékoztatást nyerhetnek. A díszes kiállítású munka megrendelhető az EMGE-nél Cluj-Kolozsvár, Str. Regală 16. szám alatt 25 lejért, mely összegben a rendes postai portó is bennefoglaltatik. Ajánlott küldemény-nél a fenti árhoz 12 lej portó számítandó. A könyv minden nagyobb könyvkereskedésben is kapható.

— **Szívizléshűtés érte a vonaton a földművest.** Temesvárról jelenti: A Domnita Elena pályaudvaron az egyik vonat vasuti fuilkéjében holttestet találtak. A bevezetett vizsgálat során megállapítást nyert, hogy a halott Constantin Strambu, a Mehedințimegyében levő Slomsa községbe való földműves. A hatósági orvos megállapítása szerint a földművest szívizléshűtés érte meg. Bűntény nem forogván fenn, a hatóságok a holttest eltemetésére megadták a engedélyt.

— **Veszedelemes betörőt fogott el a kolozsvári rendőrség.** A kolozsvári rendőrség letartóztatta Vasile Rosca kolozsvári Lingurarilor ucca 26. szám alatt lakó egyént, akiről bebizonyítást nyert, hogy Kolozsváron és Erdély több városában számos betöréses lopást követett el. A veszedelemes betörőt kihallgatás után átadják az ügyésznek.

— **Vakok az olasz hadseregben.** Rómából jelenti: Olaszországban éppen úgy, mint a világ többi más államában, a hadkötelezettség nem terjed ki a vakokra. Idáig nehéz is lett volna elképzelni vak katonát, most azonban a haditechnika fejlődése egyszerre előtérbe állította a vakokat, az egyik legfontosabb légvédelmi feladatnak az el-látására. Olaszországban számos kísérlet végeztek annak megállapítására, hogy a légvédelmi tűzérzés fülélő szerkezeteinek használatára kik a legalkalmasabbak. Olaszországban éppen úgy mint nálunk, megállapították, hogy általában az óráknak van a legjobb fülük és ők veszik észre leghamarább az ellenséges repülőgépek közeledését. A kísérletek során jelentkezett egy vak ember is, aki egészen meglepő eredményeket ért el. Olyan távolról hallotta meg a fülélő szerkezetek segítségével a gépek közeledését amilyenre idáig még soha nem volt példa. A kísérleteket ki-terjesztették másokra is és hasonló eredményre jutottak a többi vak emberek-nél is. Kiderült, hogy a légvédelmi fülélő szolgálat ellátására a vakok a legalkalmasabbak, miután elvesztett látásuk pótlásaképpen hallásuk hallatlanul kifinomodott. Az olasz kormány a szer-zett tapasztalatok alapján már legkö-zelebb törvényjavaslatot terjeszt be a fasciók és korporációk parlamentje elé az olasz honvédelmi törvény megváltoztatására. A módosítás megengedné, hogy az önként jelentkező vakok a hadseregben a fülélő szerkezetek kezelésé-re legyenek alkalmazhatók.

— **ELHALASZTOTTÁK A SZERE-LEMFÉLTÉSBŐL GYLKOLO BANYÁSZ TÁRGYALÁSÁT.** A kolozsvári büntetőtábla tegnap tárgyalta Onitiu Ioan vulkáni illetőségű bányamunkás gyilkossági bűnperét. Onitiu — mint annak idején megirtuk — szerelmi féltékenységből szívenlőtte vetélytársát, Gasparuti Vasile gazdálkodót. A büntetőtábla előtt a gyilkos azzal védekezett, hogy csak önvédelemből használta a fegyvert, amelyet különben is vetélytársa kezéből csavart ki. A fegyver dulakodás közben sült el és a golyó így ölte meg Gasparutiut. Miután a tárgyaláson a megidézett tanúk nem jelentek meg, a bíróság a vád és védelem kérésére hivatalból megállapítandó hatánapra napolta el a tárgyalást.

— **MEGHALT LERCHENFELD ERNŐ, MAROSVÁSÁRHELYI TANÁR.** Lerchenfeld Ernő, a marosvásárhelyi róm. kath. gimnázium nyugalmozott tanára 55 éves korában egy budapesti szanatóriumban elhunyt. A kitűnő pedagógus 30 éven át nevelte és tanította az ifúságot. Halála Marosvásárhelyen mély részvétet keltett.

A piac legújabb eseményei

Az utóbbi időben több kolozsvári kereskedő és iparos moratóriumkéréséről számoltunk be olvasóinknak. Ezek száma a napokban ismét bővült egyel: a Linda cukorkaárugyár beadványt intézett a kolozsvári törvényszékhez és hat hónapos moratóriumot kért. A moratóriumkéréshez csatolt mérlege szerint a tartozások végső összege 2 millió 936 ezer lejre, amelyet a cég vagyona közel 1 millió lejjel meghalad, vagyos a vállalat aktív. A hitelezők névsorának az élen egy temesvári hitelező áll másfélmillió lejt meghaladó követeléssel. A Lindának egyetlen olyan hitelezője van, akinek követelése meghaladja a 200 ezer lejt, míg a többi kolozsvári hitelezők követelése nem éri el egyenkint az 50 ezer lejt. A Lindának bankhitelezői nincsenek. Az előjelek szerint a cég moratóriumkérésének nem lesznek akadályai.

Szeptember második felében nagyon megcsappant azok száma, akik építkezési engedélyért folyamodtak Kolozsváron. Két emeletes ház építését jelentették be: az egyiket a Temetkezési és Önségélyező Egye-sület adta be M. Foch 54. sz. ingatlanára, míg a második emeletes házat Suciu Melani építési Garibaldi-ucca 13. szám alatt.

A kolozsvári iskolaügyi tanács szeptember 23-án versenytárgyalást tart 2500 köbméter tűzifa beszerzésére.

Magyar nótaszöveg-pályázat

Br. Bánffy György emléktverseny 1939.

Tárgya: „Erdély”.

A magyar nótacsokornak legszebb virágai azok a dalok, amelyek Erdélyről a nép száján keltek életre, vagy megihletett nótázók munkája nyomán bontottak szárnyat. Szép a csokor, csak kicsiny. Sok virágszálat lehet még be-leszütni, melyek büszkén hirdessék Erdély elbűvölő szépségeit. Hogy ez a bokréta minél színesebb, minél duzsabb, minél illatosabb legyen, az Erdélyi Magyar Dalirodalmi Társaság az 50 éve elhunyt kiváló erdélyi dalköltő: báró Bánffy György emlékére pályázatot hirdet erdélyi vonatkozású, új magyar nótaszövegek megírására.

A pályázat részletes feltételei a következők:

Pályázhat mindenki műdal, hallgató, vagy csárdás szöveggel. A szövegnek azonban valamilyen vonatkozásban kell lennie Erdellyel. Nyomatásban már megjelent, vagy máshol díjat nyert szöveggel pályázni nem lehet. A pályázat titkos. A pályázatokra csak jelírt szabad írni. A pályázó neve és pontos címe külön borítékban lezárva mellékelhető. Egy küldeményben azonos jelíggel kell ellátni több pályaművet is. Minden pályamű külön lapra írandó. Szövegenként tíz lej értékű postabélyeget kell mellékelni. (Külföldiek nemzetközi válaszdíjszelvényt mellékeljenek.)

A pályázat beküldési határideje: 1939 november hó 1.

A pályázatok a következő címre küldendők: Sz. Nagy Endre főtitkár Cluj, Calea Regele Ferdinand 105. I. etj 7. A feltételeknek meg nem felelő küldeményeket a bírálóbizottság nem veszi tekintetbe.

Jutalmak: A bírálóbizottság, melyben több kiváló költő és dalszerző vesz részt a beérkezett pályaművek elbírálása után — a pályázati határidőtől számított 3—4 héten belül — három I. díjat (aranyérem) négy II. díjat (ezüst érem), öt III. díjat (bronz érem) oszt ki. A döntőbe érkezett legjobb szövegek írói elismerő oklevélben részesülnek. A pályázat eredményét az E. M. D. T. hírlapilag fogja közölni. A díjat nyert szövegek megzenésítésére ugyancsak pályázatot fog hirdetni (lehetőleg még ebben az évben) és gondoskodni fog arról, hogy a megzenésített dalok nyilvánosság elé kerüljenek. Éppen ezért az E. M. D. T. fentartja magának az első kiadás jogát.

— **HALÁLOZÁS.** Heinrich Józsa, a kolozsvári tanítónőképző nyugalmazott igazgatója 85 éves korában meghalt. Temetése szombaton délután 3 órakor lesz a köztemető halottak kápolnájából.

A nemzet halottjaként, mély gyászpompával vasárnap temetik el Armand Calinescut

Megdöböntő részletek a miniszterelnök ellen el- követett orvgyilkosságról

(BUCURESTI.) (Rador.) A hatóságok felbontották a tragikusan elhunyt Armand Calinescu miniszterelnök végrendeletét, amelynek egyik fejezete így hangzik:

„Elsősorban arra a névre gondolok, amelyet én is magam után hagyok és amelyet becsülettel viseltem, mint édes apám örökségét. Édesapám azt tanácsolta, hogy katonai, vagy bírói pályára lépjek. És hogy hűséggel és hittel szolgáljam az országot és a trónt, amint-hogy azt meggyőződéssel tettem is. Az a kívánságom, hogy Curtea de Argesben temessenek el szüleim mellé. Az az óhajom, hogy koporsómat zöld galyalakkal és 6 ökör által vontatott kocsin vigyék. A kocsi után menjenek az arges megyei falvak küldöttségei, amely falvak lakosságának érdekében egész életemben szeretettel dolgoztam.”

UJABB RÉSZLETEK

(BUCURESTI.) (Rador.) Az Armand Calinescu miniszterelnök ellen elkövetett gyilkossággal kapcsolatosan még a következőket jelentik:

Miután az 1939. évi február 8-án Bucurestiben a Pretoriani-ucca 8. szám alatt rejtőzködött vasgárda-félszék fel-fedezték amely félszék tagjai már akkor készültek a miniszterelnök meggyilkolására. Dumitru Dumitrescu és cinkostársai Csehszlovákiába szöktek. Szökésük előtt megbízták a vasgárdának Bucurestiben rejtőzködő tagjait, hogy 20 kézigranátot és 24 darab modern ismétlőfegyvert rejtessenek el. Ezeket a robbantószerkezet és lőfegyvereket Popescu Cesar ploestii származású orvostanhallgató el is rejtette. Ezért a cselekedetért 2 évi elzárással büntették. Dumitru Dumitrescu ügyvéd a gránátokat és a revolvereket Nicolae Dumitrescu nevű bátyjától kapta, aki a Bucurestiben történt emlékezetes robbanás során életét vesztette. A gyilkos Dumitrescu Csehszlovákiába Máramaroszigetnél szökött át, vezetője pedig Popavici nevű bánáti vasgárdista volt, a hírhedt Horia Sima megbízottja. Határőrszempész szállította át a román határon lévő faluból Csehszlovákiába. Két nap múlva Dumitrescu

megkísérelte azt, hogy Németországba szökjön át, de a határon elfogták, és visszaszállították Prágába, ahol viszont szabadlábra helyezték.

Prágából előjöve, Apsa nevű faluban rejtőzködött Gheorghe nevű földművelőnél két hétig, majd Szegedre vándorolt és megkísérelte a román határon való átszökést. Egy csempész korcsmáros segítségével a magyarországi Cibak háza községénél visszaszökött Romániába és a Rapid vonattal szeptember 17-én Bukarestbe érkezett. Bucurestiből telefonon értesítette Popescu Cesar ploestii bűntársát, akit arra kért, hogy másnapra jöjjön a fővárosba, hogy találkozzanak a Sft. Constantin templomnál. Másnap, szeptember 18-án találkoztak is és Dumitrescu megkérdezte Popescutól, hogy mit csinált az alatt az idő alatt, amíg ő nem volt Romániában? Popescu azt válaszolta, hogy sértetlenül megőrizte azt az egész anyagot, amelyet gondjaira bízta.

A MERÉNYLET TERVE

Közölte Dumitrescuval azt is, hogy ő és négy társa: névszerint fivére, Popescu Traian joghallgató, Moldoveanu Ioan politikatudományi hallgató, valamint Vasiliu Ioan rajzoló, valamennyien ploestii lakosok, elhatározták Armand Calinescu miniszterelnök meggyilkolását.

Közölte vele azt is hogy helyszíni szemlét tartottak megelőzőleg és elhatározták, hogy

kézigranátokkal támadják meg a miniszterelnök autóját, amikor az

hazafelé tart, majd azután revolverlövésekkel megölik. Dumitru Dumitrescu azonnal csatlakozott a merénylet tervéhez és az orvgyilkosság végrehajtásának sikere érdekében a tervnek olyan módosítását javasolta:

vásároljanak autót, amely föltartóztassa, illetve megállásra kényszerítse a miniszterelnök gépkocsiját, hogy ily módon a merénylet annál biztosabban sikerüljön.

Popescu Cesar el is utazott Ploestibe az zal a 34 ezer lejrel, amelyet Dumitrescu től kapott és utasítást adott fivérének: Popescu Traiannak, valamint Moldoveanu Ionnak, vásárolják meg Lazar Ureche soffor gépkocsiját.

A MERÉNYLET

Az összeesküvés részleteinek megállapítása után Dumitrescu az éjszakai vonattal a costillei völgyben lévő Dormifter hegységben rejtőzködött el. Szeptember 20-án este Busteniben találkoztak megint. A megállapodás értelmében Popescu Cesar és Moldoveanu Ioan a megvásárolt gépkocsival Bustenibe mentek és ott magukhoz vették Dumitrescut. Együtt mentek azután Ploestibe, a szeptember 20-ról 21-re virradó éjszaka pedig

mind a hárman ebben a gépkocsiban aludtak, amelyet a Ploesti közelében lévő réten rejtettek el. Reggel 5 órakor valamennyien be-mentek a városba Popescu házába és megvárták, amíg

Cesar Popescu Moldoveanu segítségével az autóban elhelyezte a kézigranátokat és a fegyvereket.

Végül magukhoz vették Vasiliu Ioant és együtt utaztak Bucurestibe, ahol az előre megállapított helyen találkoztak Jonescu Ioannal. Tegenp déli 1 óráig a főváros külvárosi részeiben autóztak, majd a Fagaras-uccába mentek, amely keresztezi a Virgiliu és a Stirbey Voda-uccát. Ennek az uccának a bejáratánál várakoztak 1 óra 35 per-

cig, amikor Armand Calinescu miniszterelnök gépkocsija feltűnt, hogy a miniszterelnököt Cotrocenibe vigye lakására. Dumitru Dumitrescu, aki a merénylet gépkocsiját vezette, ekkor a Bulevardul Carol II.-nek a Cotroceni felé vezető bejáratához hajtott nagy sebességgel a kocsi, amelynek jobb sárhányója beleütközött egy ott haladó kisebb szekérbe.

A miniszterelnök kocsiját vezető soffor nem tudta kikerülni az előtte levő szekeret, amelybe beleütközött, kénytelen volt az autót leállítani, amelynek baloldali része az uttest felé fordult, eleje pedig a gyalogjáró széléhez.

Ebben a pillanatban a gyilkosok leugráltak autójukról és a náluk levő ismétlő pisztolyokból lövöldözni kezdtek.

A miniszterelnök kíséretében levő Androne nevű rendőrtiszt már előzőleg észrevette, hogy itt nem egyszerű balesetről van szó és elő akarta rántani revolverét, a merénylet egyike azonban reál-lott és a rendőrtiszt a revolvergolyótól találva holtan maradt a helyszínen.

A miniszterelnök kocsijában ülő soffor a másik oldalon ugrott ki az autóból és annak ellenére, hogy

ő reá is több lövést adtak le, sértetlenül uszta meg a borzalmas merényletet. A merénylet közül kettő ezután a zsebéből előrántott revolverrel a gépkocsi ablakain keresztül több lövést adott le Armand Calinescúra, majd felrántva az autó ajtaját, még akkor is folytatták a lövöldözést, amikor a súlyos sebekből vérző miniszterelnök élettelen testtel lábait elé zuhant. A miniszterelnök testébe 20 golyó furódott, amelyek szét-roncolták a gégéjét, a tüdőt, három golyó pedig a koponyát ütötte át.

A rádió megrohanása

A gyilkosok kihallgatásuk során bevallották azt is, hogy a merénylet után meg akartak szökni, de éppen abban a pillanatban jelent meg a helyszínen egy magángépkocsi, amelyet revolverfenyegetésekkel megállásra kényszerítettek, sofforját pedig arra, hogy vigye őket a Berthelot tábornokról elnevezett uccába a román rádió stúdiójához. A rádió portása fel akarta őket tartóztatni,

ők azonban átlótták a lábát és miután őt eltávolították, több revolverlövést adva le, behatoltak a stúdióba, amelynek személyzetét földre teperték.

A stúdióban leállították a zenét és Popescu Traian a mikrofonba a következő szavakat kiáltotta be:

— Armand Calinescu miniszterelnököt meggyilkolták. A legionáriusok csapata ma kivégezte őt. Dumitrescu Dumitru pedig a következőket kiáltotta be a mikrofonba:

— Prahovai román fiu vagyok és fájdalmas szükségességet teljesí-tettem.

Ezeket a szavakat azonban a bukaresti rádió már nem közvetítette, mert a rádió személyzete megszakította a leadást.

Időközben megérkezett a katonai őrség és a gyilkosok eldobálva fegyvereiket, megadták magukat.

Valamennyiüket a rendőrprefektúrára vitték, ahol vallatásra fogták őket. Megállapították róluk, hogy hasonló terrorszervezetekkel élénk összeköttetésben voltak. Kiderült az is, hogy a merénylet tervéről tudomással bírt

Ovidiu Isaia fényképész is, aki Jonescu Ioant rejtegette házában és tudomással bírt arról Stanculescu Marin lakatos is, akit a gyilkosság előtti időben

helyszíni szemlére küldtek ki és aki a két emberéletet áldozatul követelő merénylet után eltűnt.

A gyilkosság után a rendőrség házkutatást tartott Ovidiu Isaia Bulevardul Bratianu 24. szám alatt levő lakásán, ahol Stanculescu Marin és Paraschivescu Gheorghe műgyógyászati hallgatók is elrejtőztek. Itt elbarrikádozták magukat és

revolverlövéllel fogadták a hatóságok embereit.

Az utolsó golyóval Paraschivescu agyonlőtte magát és meghalt. Isaia Ovidiut súlyos sérüléssel a kórházba szállították, Stanculescu pedig kísérletet tett a szökésre, de azonnal elfogták.

A NEMZET HALOTTJA

(BUCURESTI.) (Rador.) A kormány elhatározta, hogy Armand Calinescut a nemzet halottjának tekinti és az ilyennek kijáró mély gyászpompával temetik el. A katonai kórház kápolnájában megtartandó istentisztelet után alakul meg a gyászmenet és Armand Calinescu földi maradványait magába foglaló koporsót délelőtt 11 órakor az Atheneum díszcsarnokába helyezik el, ahol egész vasárnapig közszemlére teszik ki. A temetés vasárnap délelőtt 10 órakor lesz.

KOLOZSVÁRMEGYE PREFEKTUSÁNAK RÉSZVÉTTÁVIRATA

Az Armand Calinescu miniszterelnök ellen elkövetett megdöböntő gyilkos-

sággal kapcsolatosan Manole Enescu ezredes, Kolozsvármegye prefektusa is részvétlétviratot küldött Bucurestibe, a miniszterelnökséghez.

A BUDAPESTI SAJTÓ

MÉLTATÁSA

(BUDAPEST.) (Dunaposta.) A magyar főváros valamennyi lapja a megdöböntés és az őszinte részvét hangján ír Calinescu Armand, Románia tragikus véget ért miniszterelnökének mártír sorsáról. A Függetlenség című lap azt írja, hogy csodálattal kell megemlékezni arról a heroikus tevékenységről, amellyel Armand Calinescu az új államrendet megalkotta. Kérlelhetetlen ellenfele volt a vasgárdának, amelyet — úgy látszott — kiirtott és két évig rendet és fegyelmet is biztosított az országban. Ez a Calinescu rendje volt, aki életcélul tűzte ki magának az új államrend megvalósítását. Tudatában volt annak, hogy minden pillanatban életével játszik és mégis vállalta ezt az újító szerepet, amellyel megteremtette a romániai politikai és közéletet a már tűrhetetlenül elfajult pártharcoktól.

A Magyar Nemzet cikke megdöböntéssel számol be arról az orvgyilkosságról, amellyel a vasgárda embertelen módon meggyilkolta Románia miniszterelnökét. És a következőket írja: „Mi, akik megvetjük ezeket az elvetemült eszközöket, elismeréssel adózunk a romániai új államrend megteremtője iránt, akinek tragikus halálával a romániai köz- és politikai élet egyik legkimagaslóbb és legerősebb köz- egyénisége szállott váratlanul sirba.”

A Nemzeti Ujság a következőket írja: „Még emlékezünk arra a borzalmas merényletre, amely az 1939. évi december 29-én a sinaiai vasúti pályaudvaron történt, amikor Ducát, Románia akkori miniszterelnökét követelte áldozatul a vasgárda tevékenysége. Ennek a megdöböntő gyilkosságnak a hatása alatt olyan elemi erővel tört fel a vasgárda életet és belső rendet veszélyeztető tevékenysége, hogy csak a Tatarescu, Goga és Mironescu kormányok megfeszített tevékenysége tudta megfékezni és a további belső súlyos következményeket Románia életéből elhárítani. Armand Calinescu, aki II. Károly király Öfelségének maradványait bizalmát élvezte, erőszakkal intézője volt az új rendszer és új szellem állami berendezkedésének és tragikus halála osztatlan részvélet kellett. Armand Calinescu legkérelmezhetlenebb ellenfele volt Codreanu-nak és a vezetése alatt álló vasgárdának, amelytől megtisztította az országot. Céltudatos elszántsággal megvalósította a romániai egypárt rendszert és megvetette az új államélet alapjait. Halálával a romániai politikai közélet egyik legértékesebb, leghatékosabb képviselője szállt korai sirba.”

A rendőrkvésztúra felhívása a légvédelmi gyakorlatok során követendő eljárásról

(CLUJ—KOLOZSVÁR.) A rendőrkvésztúra nyomatékosan felhívja a lakosság figyelmét, hogy az előzetes bejelentés nélkül elrendelt esti légvédelmi gyakorlatok során szigorúan tartsa be az előírásokat. Abban a pillanatban, amint megszólalnak a riadószirenák, ki kell oltani a lámpákat, vagy legalább is a lakásokat el kell sötétíteni, hogy fény az uccákra ne szűrődjék. A rendelkezés betartását repülőbizottságok fogják ellenőrizni, azokat, akik a rendelkezésnek nem tesznek eleget, katonai törvényszék elé állítják.